

BESZÁMOLÓ

**a Bankszövetség 2015. év harmadik negyedévi
tevékenységéről**

Budapest, 2015. november

Tartalom

I. Vezetői összefoglaló	2
II. Makrogazdasági kitekintés, a bankszektor működési feltételei.....	5
III. Vállalati hitelezés.....	7
A KERETÖSSZEG KIHASZNÁLTÁSÁNAK MÉRTÉKE A NÖVEKEDÉSI HITELPROGRAM MÁSODIK SZAKASZÁBAN	7
IV. Lakossági hitelezés	8
JELZÁLOGHITELEZÉSI IRÁNYELV (MCD) – FOLYTATÓDÓ EGYEZTETÉSEK AZ NEMZETGAZDASÁGI MINISZTERIUMMAL.....	8
EGYES FOGYASZTÓI KÖLCSÖNSZERZŐDÉSEKBŐL EREDŐ KÖVETELÉSEK FORINTOSÍTÁSA.....	9
A CSALÁDOK OTTHONTEREMTÉSI KEDVEZMÉNYE PROGRAM BEVEZETÉSE	10
AZ EURÓPAI BANKFÖDERÁCIÓ (EBF) LAKOSSÁGI BANKSZOLGÁLTATÁSI BIZOTTSÁGA (RC)	10
V. A bankszektor működését befolyásoló további fontosabb szabályozási fejlemények	11
A MAGÁNCSD TÖRVÉNNYEL KAPCSOLATOS FEJLEMÉNYEK	11
A BÍRÓSÁGI VÉGREHAJTÓI DÍJSZABÁSRÓL SZÓLÓ IM RENDELET TERVEZETÉNEK VÉLEMÉNYEZÉSE	13
A PTK. FELÜLVIZSGÁLATÁRA LÉTREHOZOTT MUNKACSOPORT ZÁLOGJOGI ÖSSZEFOGLALÓJA	13
A BÍRÓSÁGI ELEKTRONIKUS KAPCSOLATTARTÁS.....	14
VI. A Magyar Nemzeti Bankkal kapcsolatos fejlemények.....	14
A JELZÁLOGHITEL MEGFELELÉSI MUTATÓVAL KAPCSOLATOS EGYEZTETÉSEK.....	14
MNB KEZDEMÉNYEZÉS A CRR ÁTMENETI SZABÁLYOZÁSSAL KAPCSOLATOS RENDELETÉNEK A HATÁLYON KÍVÜL HELYEZÉSÉRE....	15
ADATSZOLGÁLTATÁS.....	15
VII. Pénzforgalom	16
GIRO – ÁTÁLLÁS A 10 CIKLUSOS RENDSZERRE	16
A SZOLGÁLTATÓK KÖZÖTTI TÖMEGES ÜGYFÉLTÁDÁS KEZELÉSE A CSOPORTOS BESZEDÉSEKNÉL.	17
VÁLASZ A NAV-NAK A VÉGREHAJTÁS ALÓL MENTES ÜGYFÉLKÖVETELÉSEK BANKI KEZELÉSÉRŐL	17
AZ EU BANKSZÁMLA IRÁNYELVÉBEN (PAD) ELŐIRÁNYZOTT KÖZÖS BANKSZÁMLA SZOLGÁLTATÁSI LISTA ÖSSZEÁLLÍTÁSA	18
BANKKÁRTYA AKTUALITÁSOK - FRAUD ESEMÉNYEK ÉS FENYEGETETTSÉGEK	18
MNB AJÁNLÁS AZ INTERNETES FIZETÉSEK BIZTONSÁGÁRÓL.....	19
A SEPA AZONNALI FIZETÉSI MODELLJE (SCT INST)	20
A 2016-RA VONATKOZÓ EPC FIZETÉSI MODELL RÉSZVÉTELI DÍJAK MEGHATÁROZÁSÁNAK AZ ELŐKÉSZÍTÉSE	20
VIII. Adózás, számvitel	21
A HITELINTÉZETEKET ÉRINTŐ ADÓZÁSI KÉRDÉSEK	21
AZ AUTOMATIKUS ADÓADAT CSERE	21
AZ IFRS ÁTTÉRÉS SZÁMVITELI- ÉS ADÓSZABÁLYOZÁSA	21
IX. Bankszövetségi fejlemények	22
AZ ELŐZŐEK BEN NEM EMLÍTETT MUNKABIZOTTSÁGOK, MUNKACSOPORTOK.....	22
KOMMUNIKÁCIÓ	23
PÉNZ7 – A 2015-ÖS EREDMÉNYEK ÉRTÉKELÉSE, FELKÉSZÜLÉS 2016-RA.....	24
MELLÉKLET- NEMZETKÖZI KITEKINTÉS: SZABÁLYOZÁS, FELÜGYELET	25
I Globális szabályozás	25
II Európai szabályozás.....	29

I. Vezetői összefoglaló

2015 harmadik negyedévének **globális gazdasági folyamatai** alapvetően a megelőző negyedévi mederben folytak. Ellentétes ciklusok, eltérő trendek jellemezték a világgazdaságot, egyes régiókban javulás, míg más régiókban lassulás volt megfigyelhető. A világgazdaság változatosságát leginkább az alacsony nyersanyag és olajár, a kínai pénzügyi piacokon ez évben már másodszorra kialakult áresés és tömeges eszközeladás, a görög adósságválság fináléja, illetve az USA monetáris politikai irányváltásával kapcsolatos döntés lebegtetése határozta meg. Az USA gazdasága folytatta robusztus növekedését, az EU gazdasága alacsonyabb szinten, de szintén növekedést mutatott, Japán egyelőre nem volt képes felívelő pályára állítani a gazdaságát, Brazíliában és Oroszországban mélyült a recesszió, míg Kínában folytatódott az átállás egy új gazdasági struktúrára az ennek megfelelő növekedési áldozattal.

A **magyar gazdaság** külső környezete az Európai Unió gazdaságának javuló növekedése miatt inkább támogató jellegű volt, de a görög válság, a kínai lassulás és az orosz recesszió továbbra is hátrányosan befolyásolta a makrogazdasági teljesítményt. Az év második felében a GDP növekedési ütem lassulásának a folytatódása várható, az év egészére 3% körüli GDP bővüléssel, amelyet termelési oldalon az ipar növekedése, míg felhasználási oldalon továbbra is elsődlegesen a nettó export támogat. A háztartások fogyasztása is erősödött, amit a foglalkoztatás javulása és a reálbérek növekedése tett lehetővé. Az infláció a negyedév végén ismét negatív (-0,4%) volt, de a maginfláció (1,3%) stabil maradt így nem valószínűsíthetőek deflációs kockázatok. A magyar gazdaság egyensúlyi mutatói továbbra is kedvezőek; az év vége felé haladva egyre inkább valószínűsíthető a kormányzati célként megjelölt 2,4%-os GDP arányos államháztartási deficit teljesülése. A folyó fizetési mérleg többlete tartósan magas, a nettó külső adósság a GDP 30%-ára mérséklődött és további csökkenés valószínűsíthető.

Augusztus végéig a **hitelintézetek** összesített mérlegfőösszege mérsékelten csökkent (nominálisan -1,2%). A szűkülés nagyobb részt a likvid eszközök csökkenésének, kisebb részben a forint főbb devizákhoz képesti enyhe erősödésének tudható be. Az eszközállományon belül a jegybank önfinszírozási intézkedései következtében tovább bővült a hosszabb futamidejű állampapírok állománya (+4%), míg a hazai bankközi piacon elhelyezett rövid forint betétállomány jelentősen csökkent. A teljes bruttó hitelállomány nominálisan 1%-ot némileg meghaladón zsugorodott, jelentősebb visszaesés az államháztartás szervezeteinek nyújtott hiteleknel volt megfigyelhető. Az értékvesztések visszaírása tovább növekedett (nominálisan 2,4%-kal), aminek következtében a nettó hitelállomány csökkenése mérsékelt maradt. A forrás oldalon a betétállományok 1,6%-kal növekedtek, főként a vállalati szektor számla- és rövid betétállományának betudhatóan. A fenti hatások eredőjeként a hitelintézeti szektor nettó hitel/betét mutatója a júniusihoz képest csaknem 7 százalékponttal emelkedett és augusztus végén meghaladta a 104%-ot. A szektor júliusi-augusztusi eredménye (19 milliárd forint) jelentősen elmaradt az év korábbi időszakában kimutatottól (2015 első félévében összesen 155 milliárd forint volt az adózás előtti eredmény), amit az egyéb bevételek elmaradása, valamint a befektetési állományok értékvesztésének számottevő növekedése magyaráz. A fenti hatások eredményeként a szektor átlagos, évesített adózást megelőzően számított eszközarányos megtérülése (ROA) +0,81%, saját tőkearányos megtérülése (ROE) +8,4% volt, ami visszaesést jelent a féléves állapothoz képest (0,92% és 9,8%).

A harmadik negyedéves **bankszövetségi és a kapcsolódó banki szakértői munka** elsődlegesen a devizában maradt lakossági hitelek forintosítását célzó szabályozás kialakítására, a szeptember elsején életbe lépett magáncsődtevényt és a kapcsolódó rendeleteket érintő tennivalókra, valamint a jelzáloghitel irányelv implementálására irányult. Ugyancsak erre az időszakra esett a forintban és devizában folyósított hitelek elszámolása, az érintett ügyfelek értesítése.

A Bankszövetség - a többlettőke-követelmény bevezetése fenyegetettségének árnyékában - a nyár elején kezdeményezte a **devizában maradt lakossági** (főként autó- és fogyasztási) **hitelek forintosítását**. A kormányzat egyik feltétele az volt, hogy az érintett ügyfelek hiteleinek a forintra váltása a februári forintosításkor alkalmazotthoz hasonló kondíciókkal történjen, míg a Bankszövetség a vonatkozó kúriai döntés szellemében a piaci árfolyamon való átváltást képviselte. A kompromisszumos megoldás szerint a forintosítás piaci árfolyamon történik, de az aktuális és a februári forintosítási árfolyamon elszámolt tartozás különbözetének megfelelő összeget a hitelezők kötelesek elengedni az ügyfelekkel szembeni követelésükből. A kormányzat vállalta, hogy az elengedés miatti veszteségek felét kompenzálja, az a későbbiekben a hitelezők társasági adójából és az ágazati adókból tetszőlegesen visszaigényelhető lesz. További kormányzati elvárás volt, hogy a konverzió következtében nem merülhet fel a hitelek kondícióinak ügyfelek számára kedvezőtlen módosítása. Az egyeztetések során a forintban fixált törlesztő részletű devizahitelek kezelésére is sikerült kielégítő megoldást találni. A forintra váltáshoz szükséges devizamennyiséget az MNB a 2015. augusztus 19-én kiírt tenderen, a devizatartalékai terhére biztosította, ez alkalommal kizárólag feltétel nélküli instrumentumokkal.

Az *egyes fogyasztói kölcsönszerződésekből eredő követelések forintra átváltásával kapcsolatos kérdések rendezéséről* szóló 2015. évi CXLV. törvény október 2-án került kihirdetésre és október 5-én lépett hatályba. A törvény értelmében a forintosítást igen rövid idő alatt, 2015. december 1-i fordulónappal kell végrehajtani.

A szeptember elsejétől hatályos **magáncsőd törvény** - hivatalosan *A természetes személyek adósságrendezéséről szóló 2015. évi CV. törvény* (Are. tv.) alapján - mindez ideig elenyésző számú eljárást indítottak, ami indokoltta tette a jogszabály módosítását. A módosítás egyszeri jelleggel 2016. március 1-jéig meghosszabbítja a 2016. szeptember 30-a előtt kezdeményezhető adósságrendezési eljárások megindítására vonatkozó határidőt, de ez nem jelenti a végrehajtási moratórium további fenntartását. A törvény átfogó módosítására, illetve a részleteket érintő korrekciójára most nem volt lehetőség, de a Bankszövetség javaslatára mégis több, az alkalmazás szempontjából fontos, koherencia zavart kiküszöbölő, de kis terjedelemben megfogalmazható szabályt építettek be az Országgyűlés elé benyújtott tervezetbe. A későbbiekben feltétlenül szükségesnek tartjuk a törvény magánszemély adósok harmadik fél felé vállalt kötelezettségeinek (pl. kkv. hitelhez vállalt kezesség, garancia, zálogjog) eljárás alól történő mentesítésével, és a kamattőkésítési szabályok mellőzésével kapcsolatos módosítását. Az adósságrendezési eljárásra vonatkozó szabályokat részletező rendeleteket érintően a Bankszövetségi szakértelmét leginkább a *Törlesztési támogatási Vhr.* és a *Pénzforgalmi Vhr.* szövegezésénél vették figyelembe *A főhitelező feladatairól* szóló IM rendelet azt is előírja, hogy a pénzügyi intézménynek az eljárást kezdeményezőkről a területileg illetékes Családi Csődvédelmi Szolgálaton keresztül adatot kell szolgáltatniuk a Központi Hitelinformációs Rendszerbe, ami a hitelező bankok számára érdemi tájékoztató és tájékoztatási forrást jelent.

A negyedév során a **Jelzáloghitelezési irányelv átültetését** célzó egyeztetések is folytatódtak. A direktíva eddig még nem beiktatott rendelkezései a *pénzügyi közvetítőrendszer egyes szereplőit érintő törvények jogharmonizációs célú módosításáról* szóló „saláta” törvény keretében kerülnek be a magyar joganyagba.

A felügyeleti hatóság szerepkörét is ellátó **Magyar Nemzeti Bank** tovább szigorította a szektor szabályozási feltételeit. Az előzetes egyeztetést mellőzve, augusztusban bejelentette, hogy 2016. április 1-től az LCR mutató 100%-os teljesítését követeli meg, és ezt megelőzően 2016. január 1-től kivezeti a mérleg- és betétfedezeti mutatókat. Ugyanezzel a hatállyal a jegybank - a lényegét tekintve - a CRR átmeneti szabályozással kapcsolatos rendeletét is hatályon kívül helyezte, megszüntetve ezzel a tőkekövetelmény rendelet bevezetés során nemzeti hatáskörben adható átmeneti kedvezményeket. A beígért jogszabályi keretek megteremtésének hiányában az intézmények számára a 2016 októbertől „beélesedő” Jelzáloghitel Megfelelési Mutató teljesítésére

való felkészülés is komoly problémát jelent. A JMM mutatóinak való megfeleléssel kapcsolatban a Nemzetgazdasági Minisztérium az Igazságügyi Minisztérium, a Magyar Nemzeti Bank és a Magyar Bankszövetség bevonásával folytatott egyeztetéseket.

Az **elszámolás forgalmat** érintően a negyedév eseményei közül a Giro 10 ciklusos rendszerre való átállása, illetve az MNB internetes fizetések biztonságával kapcsolatos ajánlása érdemelnek kiemelés.

Az intézmények számára a 2017-től kötelező **IFRS áttérésre**, és az ennek kapcsán **megváltozó adatszolgáltatásra** való felkészülés mellett, a 2016-tól módosuló adatszolgáltatások teljesítése is súlyos megterhelést okoz.

A **nemzetközi szabályozás** területén a Pénzügyi Stabilitási Tanács folytatta a pénzügyi válság nyomán elhatározott reformok véglegesítésére irányuló aprómunkát, illetve megoldásokat dolgozott ki az új jelenségek kezelésére. Így felmérést végzett az árnyékbanki tevékenységre vonatkozó szabályozási keretek alkalmazásáról, publikálta az OTC derivatíva piacok reformjára vonatkozó kilencedik helyzetjelentését, és javaslatot tett a legfontosabb kamatláb benchmarkok reformjára, illetve a rendszerszempontból fontos globális bankok szanáláskor beszámítható teljes veszteségviselő kapacitására vonatkozó szabályozás alapelveinek véglegesítésére. A G20 pénzügyminiszterek és jegybankelnökök szeptemberi találkozója előtt három jelentés készült, nevezetesen: az adathiányok kitöltésére irányuló 2009-ben meghirdetett program státuszáról; a FOREX kitettségekre vonatkozó adatgyűjtésről; illetve a vállalatfinanszírozási struktúrákról és ösztönzőkről.

A Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság negyedéves tevékenységéből talán a hitelértékelési kiigazítási kockázat szabályozási kereteinek a felülvizsgálatára irányuló konzultációs dokumentum közreadása, valamint az egyszerű, átlátható és összehasonlítható értékpapírosítás kritériumainak a kidolgozása volt a legfontosabb. A BCBS ezen túl jelentést publikált a bankfelügyelet kiszámíthatóságáról és hatásairól; illetve a felügyeleti kollégiumok hatékony működése alapelveinek az implementálásáról. Felülvizsgálta és korszerűsítette a banki vállalatirányítási alapelvekre vonatkozó útmutatót, valamint a rossz bankok beazonosítására és kezelésére vonatkozó útmutatóját is.

Az **Európai Unióban** a pénzügyi szabályozás kiemelkedően fontos eseménye a Tőkepiaci Unió Akciótervének szeptember végi bevezetése volt. Az Akcióterv korai intézkedései között az értékpapírosítás új szabályrendszerének kialakítása, a Solvency II infrastrukturális projektek kezelésére vonatkozó új szabályainak a kidolgozása, a kockázati tőke szabályozásáról, illetve a fedezett kötvények (Covered Bonds) szerepéről folytatandó nyilvános konzultációk, valamint a pénzügyi törvények kumulatív hatásainak a felmérése szerepelnek. Az egyszerű, átlátható és szabványosított értékpapírosítás megteremtését célzó csomag az értékpapírosítási rendeleten túl a CRR módosítását is magában foglalja.

A nagy euró-övezeti bankok egységes felügyeletét is ellátó Európai Központi Bank az Egységes Felügyeleti Rendszert (SSM) érintően a nemzeti opciók és diszkréciók számának a csökkentésére, illetve a felügyeleti felülvizsgálati folyamat (SREP) egységesítésére, homogén alkalmazására összpontosítja figyelmét. Hosszabb távon az EKB - sokoldalú adatigényének a kielégítésére - egy szélesebb hatáskörű adatgyűjtési reform, az új Európai Jelentési Keretek bevezetését tervezi, amelynek az egyedi hiteladatok gyűjtésére szolgáló AnaCredit projekt lehet a bevezető eleme.

II. Makrogazdasági kitekintés, a bankszektor működési feltételei

2015 harmadik negyedévének **globális gazdasági folyamatai** alapvetően a megelőző negyedévi mederben folytak. Ellentétes ciklusok, eltérő trendek jellemezték a világgazdaságot, egyes régiókban javulás, míg más régiókban lassulás volt megfigyelhető. A világgazdaság változatosságát leginkább az alacsony nyersanyag és olajár, a kínai pénzügyi piacokon ez évben már másodszorra kialakult áresés és tömeges eszközadás, a görög adósságválság fináléja, illetve az USA monetáris politikai irányváltásával kapcsolatos döntés lebegtetése határozta meg.

Az USA gazdasága folytatta robusztus növekedését, az EU gazdasága alacsonyabb szinten, de szintén növekedést mutatott, Japán egyelőre nem volt képes felívelő pályára állítani a gazdaságát, Brazíliában és Oroszországban mélyült a recesszió, míg Kínában folytatódott az átállás egy új gazdasági struktúrára az ennek megfelelő növekedési áldozattal.

Az **USA** gazdaságát továbbra is a belső tényezők kedvező alakulása fűti. A munkaerőpiac kedvező képet mutat, ez és a tartósan alacsony nyersanyagárak támaszt adnak a belső fogyasztásnak. Ezzel szemben az ipari teljesítmény mérsékelt, különösen az exportágazatok, amelyek kibocsátása fél éve folyamatosan csökken a megerősödő dollár és a lanya külső kereslet hatására.

Az **Európai Unió** gazdasága lassú fejlődési pályán halad. Az EKB által bejelentett monetáris enyhítési intézkedések, az euró gyengülése, valamint a tavalyinál lényegesen alacsonyabb olajárak ellenére az európai konjunktúra kilátások csak fokozatosan javultak, mivel a görög adósságválság újabb fordulatai és a kínai gazdaság növekedésével kapcsolatban felmerült aggodalmak elbizonytalanították a gazdasági szereplőket. Ez a termelő beruházások relatíve alacsony szintjében is tükröződik. További problémát jelent, hogy az EU motorját képviselő Németországnak új kihívásokkal, az eszkalálódó menekültválság politikai és pénzügyi terheivel, valamint a húzóágazatát erodáló VW botrányral kell szembenéznie. A növekedés hajtóereje elsősorban a(z) - gyengülő euró, illetve az alacsony energiaárak ösztönözte - export és a belső fogyasztás, amelynek erősödése a javuló foglalkoztatásnak, az olcsó nyersanyagáraknak, illetve az alacsony kamatok reáljövedelmekre gyakorolt kedvező hatásának köszönhető.

A **Japán** gazdaság a kormányzati intézkedések és a monetáris lazítás ellenére sem tud tartós növekedési eredményeket felmutatni. A magas vállalati profitok és a javuló foglalkoztatás megalapozhatná a fellendülést, azonban az ország számára kedvezőtlen globális gazdasági környezet és a strukturális változtatások lassú implementációja gátolja a kilábalást.

A **kínai gazdaság** elhúzódó alkalmazkodási pályán van, amelyet a pénzügyi és tőkepiacok ugrásszerű alkalmazkodási folyamatai kísérnek. A kormányzat a gazdaságot a fenntarthatóság jegyében a korábbi adóssággal finanszírozott infrastruktúrafejlesztés és állami beruházás vezérelte növekedésből lassan belső keresleten alapú fejlődésre kívánja átállítani. Ez a folyamat hosszabb időt vesz igénybe és nyilvánvaló növekedési áldozatokkal; alacsonyabb szinten stabilizálódó fejlődési ütemmel jár. Az alkalmazkodási folyamatok tőkepiaci hatásai nagymértékben erősítik a világgazdaság egészében megfigyelhető volatilitást.

Oroszország válsága tovább mélyült. Az olaj- és gázexport-függőséget az ország nem tudja mérsékelni, így a csökkenő olajárak a gazdasági szankciókkal együtt tovább erősítették a visszaesést. Augusztusra a hanyatlás mértéke némileg csökkent, ha ez tartós marad, akkor elindulhat egy lassú kilábalás. Az állam a recesszió gazdasági és pénzügyi hatásainak mérséklésére fiskális lazítással reagált, aminek következtében lassan feléli a korábbi évek olajbevételeiből félretett tartalékait.

2015 harmadik negyedévében a **magyar gazdaság** külső környezete az Európai Unió gazdaságának javuló növekedése miatt inkább támogató jellegű volt, de a görög válság, a kínai lassulás és az orosz recesszió továbbra is jelentősen befolyásolta a makrogazdasági teljesítményt.

A második negyedév részletes **GDP** adatai és az azt követő havi gyakoriságú statisztikák alapján a harmadik negyedévben - illetve a második félév egészében is - a növekedési ütem lassulásának a folytatódása prognosztizálható. Számszerűen az idei év egészére 3% körüli GDP növekedés várható.

A GDP bővülést termelési oldalon az **ipar növekedése** (augusztusban év/év alapon +6,2%) támogatta, bár ez jelentős visszaesést mutatott a megelőző negyedévi adathoz képest (+11%), ami nem meglepő a német ipari termelés 1,2%-os visszaesésének fényében.

Felhasználási oldalon a növekedés legfőbb hajtóereje továbbra is a **nettó export** maradhatott. Az év első 8 hónapjának kumulált külkereskedelmi egyenlege 30%-kal meghaladta a megelőző évit és bár augusztus hónapban némi visszaesés volt tapasztalható, az év végéig így is jelentős többlet várható. A VW botrány azonban kockázatot jelenthet a kivitelben.

A **háztartások fogyasztása** is erősödött, amit a foglalkoztatás javulása és a reálbérek 2,7%-os növekedése támogat. A kiskereskedelmi forgalom növekedése ugyan megtorpant az év korábbi időszakaihoz képest, de így is 5% fölötti bővülést prognosztizálnak az év egészére.

A **foglalkoztatás** augusztusra mintegy 135 ezer fővel növekedett az egy évvel korábbi állapotról, így a rendszerváltás óta legmagasabb számot produkálta (4,2 millió főt). A munkanélküliségi ráta az előző év hasonló időszakához képest 1 százalékponttal, 6,7%-ra csökkent a nyár utolsó hónapjára. A foglalkozás bővülését a közfoglalkoztatás növekedése és a magánszektor munkahelyteremtése nagyjából fele-fele arányban támogatták.

Az **infláció** a negyedév végére ismét negatív tartományba süllyedt (a szeptemberi adat -0,4% év/év alapon), azonban a maginfláció stabil maradt (1,3%), így deflációs kockázatok nem valószínűsíthetőek.

A magyar **gazdaság egyensúlyi mutatói** továbbra is kedvezően alakultak. Az **államháztartás** központi alrendszerének **hiánya** (954,6 milliárd forint) 2015. szeptember végén mintegy 110 milliárd forinttal volt több, mint 2014 azonos időszakában. Ennek elsődleges oka, hogy a költségvetés európai uniós bevételei 407 milliárd forinttal elmaradtak az előző évi bevételektől, amely részben az Európai Unió Bizottsága által vizsgálat alá vont tételekből ered. Ugyanakkor az Európai Bizottság időközben feloldotta az uniós kifizetések felfüggesztését, aminek a pozitív hatásai később jelentkeznek a költségvetési deficitben. Az államháztartási hiány kedvező alakulásának legfőbb okai továbbra is a gazdasági teljesítmény javulása miatti adóbevétel növekedés és a kamatkiadások érdemi csökkenése. Az év vége felé haladva - a migrációs válság miatti extra kiadásokra is figyelemmel - egyre inkább valószínűsíthető a kormányzati célként megjelölt 2,4%-os GDP arányos államháztartási deficit teljesülése.

A **külső egyensúlyi helyzet** javulása is folytatódott. A folyó fizetési mérleg többlete tartósan magas, a külfölddel szembeni nettó finanszírozási képesség a negyedéves GDP 10%-ának felel meg. A nettó külső adósság a GDP 30%-ára mérséklődött és további csökkenés valószínűsíthető.

A harmadik negyedévben, augusztus végéig a **hitelintézetek összesített mérlegfőösszege** mérsékelten csökkent (nominálisan -1,2%). A forint a főbb devizákhoz képest - a devizaállományokkal súlyozottan - átlagosan mintegy 0,9%-kal erősödött, ami negyedrészen magyarázza a nominális változást, amit jelentősebb részben a likvid eszközök csökkenése okozott.

Az **eszközállományon** belül jelentős maradt a likvid eszközök strukturális változása, valamint megállt a hitelállományok zsugorodása. A jegybank önfinanszírozási intézkedései következtében tovább bővült a hosszabb futamidejű állampapírok állománya (+4%). Jelentősen csökkent a hazai bankközi piacon - főként forintban - elhelyezett rövid betétállomány. A külföldi nostro számlákon lévő EUR állományok az előző negyedév növekményének megfelelő mértékben csökkentek a harmadik negyedévben, míg a külföldi hitelintézeteknél elhelyezett rövid bankközi betétek hasonló nagyságrendben növekedtek (-175 vs. +172 milliárd Ft értékben).

A teljes bruttó **hitelállomány** nominálisan 1%-ot némileg meghaladóan csökkent, amelyet nagyjából felerészben magyaráz a devizaárfolyamok változása. Jelentősebb összegű a csökkenés az államháztartás szervezeteinek nyújtott hitelek (-22,6%) esetében. Ezt a visszaesést - a kis volumenek miatt - csak kis mértékben tudta korrigálni az egyéni vállalkozóknak és a külföldieknek nyújtott hitelállomány növekedése (+2,9% és +3,1%). Az értékvesztések visszaírása - még az előző negyedévi javulást is meghaladva - tovább növekedett (nominálisan 2,4%-kal), aminek következtében a nettó hitelállomány csökkenése mérsékelt maradt. Elsősorban a belföldi vállalati szektorral szembeni

követelések értékelése javult (az értékvesztés itt csaknem 4%-kal csökkent), aminek következtében az érintett szegmens nettó hitelállománya csekély mértékben nőni tudott.

A **forrás oldalon** a betétállományok 1,6%-kal növekedtek. Ennek oka a hazai és az európai vállalati szektor számla- és rövid betétállományának mintegy 300 milliárd forintos növekménye (+5,4%). A bankközi források jelentősen mérséklődtek, a hazai bankközi betétek csaknem 30%-kal estek vissza, míg az Európán kívüli hitelintézetektől származó források 200 milliárd forinttal (-16%) csökkentek.

A fenti hatások eredőjeként a hitelintézeti szektor nettó hitel/betét mutatója augusztus végén júniushoz képest csaknem 7 százalékponttal emelkedett és meghaladta a 104%-ot.

Az **eredmények** tekintetében a hitelintézeti szektor július-augusztusban az év korábbi időszakától jelentősen elmaradó teljesítményről (július-augusztusban 19 milliárd forint, 2015 első félévében összesen 155 milliárd forint adózás előtti eredmény) adott számot. Az üzleti tevékenységek nettó bevételei időarányosan teljesültek, az előző időszakhoz képesti gyengébb teljesítményt az egyéb bevételek elmaradása, valamint a befektetési állományok értékvesztésének számottevő növekedése okozta. A fenti hatások eredményeként a szektor átlagos, évesített adózást megelőzően számított eszközarányos megtérülése (ROA) +0,81%, saját tőkearányos megtérülése (ROE) +8,4% volt, ami visszaesést jelent a féléves állapothoz képest (0,92% és 9,8%).

III. Vállalati hitelezés

AZ MNB augusztusi, hitelezési folyamatokat elemző jelentése szerint „a vállalati hitelállomány számottevően mérséklődött a második negyedévben, azonban a vállalati hitelezés összesített folyamatait vállalati méretkategóriák szerinti kettősség jellemezte a vizsgált időszakban. Míg a KKV-szektor hitelezése összességében bővült, addig a nagyvállalati hitelállományban nagymértékű csökkenés volt megfigyelhető, a nem pénzügyi vállalatok teljes hitelállományának tranzakció alapú éves növekedési üteme – 3,4 százalékra csökkent. A teljes hitelállomány csökkenését részben nagyobb volumenű nagyvállalati tranzakciók eredményezték. Ezek között voltak olyan tranzakciók, amelyek a banki finanszírozás közvetlen anyavállalati finanszírozásra történő cseréjét célozták. Eközben a KKV-hitelezés éves alapon mintegy 1,8 százalékkal bővült a vizsgált időszakban, amelyben a Növekedési Hitelprogram változatlanul számottevő szerepet játszott. Az NHP keretében kötött új szerződések összesített volumene 2015 második negyedévében 15,6 százalékkal volt magasabb, mint egy évvel korábban. A bankok hitelezési feltételei továbbá összességében enyhültek a negyedév során, amit a finanszírozási költségek mérséklődése is kísért. A hitelezési felmérésben résztvevő hitelintézetek egyúttal a kereslet növekedéséről is beszámoltak, ami a következő félévben az európai uniós forrásbevonás mellett tovább élénkülhet.” Összességében azonban a vállalati hitelezés dinamikája továbbra is számottevően elmarad a fenntartható növekedést támogató szinttől.

A keretösszeg kihasználtságának mértéke a Növekedési Hitelprogram második szakaszában

2015. március 16-án a MNB 500 milliárd forintos keretösszeggel elindította a Növekedési Hitelprogram Plusz konstrukciót, melynek célja a Növekedési Hitelprogramból kiszoruló mikro-, kis- és középvállalkozások hitelhez jutási lehetőségeinek javítása. Az NHP+ keretösszegének erejéig a hitelintézetek által a jegybanktól igénybe vehető 0 százalékos refinanszírozási hitelek az NHP-hoz hasonlóan KKV-k hitelezésére fordíthatók, maximum 2,5 százalékos kamatláb felszámítása mellett.

Az MNB az 5 éven belül nem teljesítővé váló ügyletek vonatkozásában téríti meg az elszendvedett hitelezési veszteség felét. Az összes térítés azonban portfóliósinten is korlátozott: egy hitelintézet esetében sem haladhatja meg az általa a konstrukció keretében nyújtott hitelek fennálló állományának 2,5 százalékat. Az NHP+ keretében csak új hitel nyújtható, meglévő hitelek kiváltására nincs lehetőség. Annak érdekében, hogy az NHP+ programban minél több kisebb, kockázatosabb vállalkozás jusson finanszírozáshoz, a nyújtható hitelek alsó és felső határa egyaránt alacsonyabb az

NHP-ban meghatározott értékeknél: a legalacsonyabb hitelösszeg 1 millió, míg a maximális hitelösszeg 500 millió forint lehet.

A Monetáris Tanács 2015. szeptember 22-én döntött arról, hogy a hitelintézetek az NHP+-ra allokált teljes, összesen 500 milliárd forintos hitelkeretét az NHP második szakasza keretében történő hitelezésre is felhasználhatják.

Az MNB statisztikái szerint 2015. október 2-ig a Növekedési Hitelprogram második szakaszában részt vevő hitelintézetek összesen 1.014,1 Mrd Ft összegű szerződésről nyújtottak be adatszolgáltatást az MNB-nek, 35.783 db ügylethez és 21.875 db vállalkozáshoz kapcsolódóan. A program második szakaszának eddigi igénybevétele az idei év első 9 hónapjában 42 Mrd forinttal haladta meg a tavalyi év hasonló időszakában tapasztaltat. A második szakaszban létrejött szerződések közel 96%-a új hitel. Ezen belül az új beruházási hitelek részesedése 58%, az új forgóeszközhiteleké 30%, míg az EU-s támogatások előfinanszírozására folyósított hiteleké 12%. A II. pillérben a meglévő beruházási hitelek kiváltására folyósított hitelek részesedése 68%, míg a meglévő forgóeszközhitelek kiváltására folyósított hiteleké 32%; a II. pillérben folyósított hitelek közel 76%-a forinthitel kiváltását, míg 24%-a devizahitelek kiváltását szolgálta. Az I. pillérben létrejött ügyleteken belül az új beruházási hitelek átlagos mérete 22 millió Ft, az új forgóeszközhiteleké 57 millió Ft, míg az EU-s hiteleké 30 millió Ft.

Vállalatméret szerint megállapítható, hogy a mikrovállalkozások hitelfelvétele 76%-ban új beruházási hitelekre irányul, míg a kisvállalkozásoknál 50%, a közepes vállalkozásoknál pedig 43% körüli ezek részesedése. Az ágazati eloszlást tekintve a mezőgazdaság, a kereskedelem és a feldolgozóipar ágazatok részesedése kimagasló, a hitelek közel háromnegyede ebbe a három ágazatba irányul.

IV. Lakossági hitelezés

Az MNB legutóbbi, *júniusi adatokra támaszkodó* hitelezési jelentése szerint: „2015 második negyedévében hitelintézetek háztartási hiteltranzakciói mintegy 58 milliárd forintnyi állománycsökkenést eredményeztek. A forint hitel-állomány 24 milliárd forinttal mérséklődött, míg a devizahitelek állománya 34 milliárd forinttal csökkent, így az éves állományleépülési ütem az előző negyedéves 13,5 százalékról 14 százalékra emelkedett. A teljes hitelintézeti szektor bruttó háztartási hitelkihelyezése összesen 159 milliárd forintot tett ki, ami az előző év azonos időszakához képest 9 százalékos növekedéssel egyenértékű. A hitelezési felmérésre adott banki válaszok alapján a második negyedévben a lakáscélú hitelek feltételei összességében változatlanok maradtak, míg a fogyasztási hitelek feltételei enyhültek. Az enyhítések elsősorban a kamatok és a forrásköltségek közötti felár csökkentésében jelentkeztek. A következő félévben azonban a bankok jelzései alapján nem várható a hitelfeltételek jelentős lazítása sem a lakáscélú, sem a fogyasztási hitelek esetében. A felmérés alapján továbbá a bankok a lakáshitelek iránti kereslet markáns élénküléséről és a fogyasztási hitel-kereslet enyhe bővüléséről számoltak be, miközben hasonló tendenciára számítanak az elkövetkező időszakra vonatkozóan is. Az új háztartási hitelek teljes hitelköltsége összességében tovább csökkent a második negyedév során, ami együtt járt az új kibocsátású jelzáloghitelek kamatfelárának csökkenésével is.”

Jelzáloghitelezési irányelv (MCD¹) – folytatódó egyeztetések az Nemzetgazdasági Minisztériummal

Az NGM - a korábbi egyeztetések folytatásaként - felkérte a Bankszövetséget, hogy vegyen részt az EU jelzáloghitelezési irányelvének (MCD) átültetéséről készített koncepció vitájában. A banki szakértők bevonásával folytatott egyeztetések során, (részben a korábbi konzultációk eredményeként) többek között elértük, hogy

¹ Mortgage Credit Directive

- Nem számít negatív árukapcsolásnak, ha idősebb ügyfél esetén a bank az ingatlan fedezet mellett életbiztosításra kötelezi ügyfelét.
- A bankra nézve kötelező hitelajánlat 7 napos időtartama alatt, az ügyfél bármikor kérheti a szerződés véglegesítését.
- Az előtörlesztési díjszámítás rendszere egyszerűbb lesz, s megszűnik több, a bankokra nézve méltánytalan, nagy költséget jelentő előtörlesztési lehetőség.

Ugyanakkor nem sikerült egyetértésre jutni

- az ügyfeleket közvetlenül kiszolgáló, viszont a hiteldöntésben részt nem vevő bankalkalmazottak érdekeltségének szabályozásáról,
- a hitel fedezetét képező ingatlanra vonatkozó vagyonbiztosítás THM-be való beszámításának a módjáról,
- a szerződést megelőző ügyfél-tájékoztatás olcsóbb elektronikus útvjáról, valamint
- a tervezet által előírt nagy igényű szakképzés anyagi terheinek - állami féllel történő - megosztásáról.

A beszámoló készítése idején a készülő jogszabály normaszövegének az egyeztetése zajlik.

Egyes fogyasztói kölcsönszerződésekből eredő követelések forintosítása

Miután az MNB a devizában maradt lakossági hiteleket kezelő bankokra rendszerkockázati puffer keretében többlettőke követelményt kívánt bevezetni, a kérdésben érintett bankok egyöntetű véleményét közvetítve a Bankszövetség javasolta a kormánynak és az MNB-nek az érintett hitelállomány forintra váltását a tőkekövetelmény szabályok módosítása helyett. A kormány 2015. július 1-i ülésén tárgyalta a kérdést. Ezt követően indultak el a tárgyalások a Bankszövetség és az érintett minisztériumok, valamint a jegybank között.

A kormányzat a tárgyalások alapfeltételeként jelölte meg, hogy a devizában maradt hitelek konverziójánál biztosítani kell, hogy az érintett ügyfelek - ideértve a felmondott ügyletek adósait - hiteleinek a forintra váltása a deviza jelzáloghitel adósok kölcsöneinek februári forintosításakor alkalmazotthoz hasonló kondíciókkal történjen. Mivel a devizahitelekkel kapcsolatos kúriai döntések alaptézise, hogy a szerződésekbe foglalt árfolyamkockázatot a kedvező kamat fejében az adósnak kell viselnie, ezért a Bankszövetség következetes álláspontja volt, hogy a forintosításnak piaci árfolyamon kell megtörténni. A kompromisszumos megoldás, amelyet a kihirdetett törvény is tartalmaz, hogy a forintosítás piaci árfolyamon történik, azonban a hitelezők kötelesek elengedni a jelen forintosítási és a februári forintosítási árfolyamok különbözetének megfelelő összeget az ügyfelekkel szembeni követelésükből. Másik fontos kormányzati feltétel volt, hogy a forintosítással összefüggő veszteségek viselésében csak a kormányzat és a bankszektor vegyen részt, abba az adósok nem kerülnek bevonásra. A kormányzat vállalta, hogy az elengedés miatti bruttó tőkeveszteséghez és az emiatt elveszített kamatokhoz fele mértékben hozzájárul, azok a későbbiekben a hitelezők társasági adójából és az ágazati adókból visszaigényelhetők, azonban az IFRS szabályok miatti hitel értékcorrekcióból (FVA²) származó veszteségeket az érintett intézményeknek teljes mértékben vállalniuk kell. Az egyeztetések során sikerült elérni, hogy a fenti adótípusokból tetszőleges sorrendben kerüljenek levonásra a veszteségek. Hasonlóan a deviza jelzáloghitelek forintosításához itt is kormányzati elvárás volt, hogy a konverzió következtében nem merülhet fel a hitelek kondícióinak ügyfelek számára kedvezőtlen módosítása, azaz a konverzió miatti forrásköltség/referencia kamat növekmény érvényesítésére a hitelezőknek nincs lehetősége.

Az egyeztetések további fontos kérdése volt a forintban fixált törlesztő részletű devizahitelek kezelése, mivel ezek esetében jelentős mértékű, külön-számlán gyűjtött állomány halmozódott fel, ami későbbi esedékessé válásakor jelentősen megnövelte volna a törlesztő részleteket, illetve a kölcsönök futamidejét. Az egyeztetett megoldás szerint ezek a szerződések egyenlő törlesztő részletű

² Fair Value Adjustment

(annuitásos) hitelekkel alakíthatók át azzal, hogy az eredeti szerződés által is lehetővé tett futamidő növelés függvényében legfeljebb 15, illetve 25 százalékkal emelkedhetnek a törlesztő részletek.

A deviza árfolyamkockázatok jogi értelmezésével kapcsolatos korábbi negatív tapasztalatok miatt fontos kérése volt a Bankszövetségnek, hogy a kamatkockázattal kapcsolatos tájékoztatás pontosan elvárt tartalma szövegszerűen jelenjen meg a törvényben, amit a jogalkotó szintén elfogadott.

A forintba váltáshoz szükséges devizamennyiséget az MNB a - deviza jelzáloghitelekhez hasonlóan - devizatartalékai terhére biztosította, ez alkalommal kizárólag feltétel nélküli instrumentumokkal. A jegybank 2015. augusztus 19-én írt ki tendert, ennek árfolyamát kell alkalmazni a forintba váltáskor. A tendert követően derült ki az a közös kormányzati és jegybanki igény, hogy a törvény kihirdetése és a forintosítás fordulónapja között fizetendő törlesztő részletek kiszámításakor is ezt az árfolyamot kell irányadónak tekinteni. Az ehhez szükséges pótlólagos devizamennyiséget további tendereken bocsátotta rendelkezésre a jegybank.

Az is kormányzati elvárás volt, hogy a forintosítás igen rövid idő alatt kerüljön megvalósításra. A jelzáloghitelt is nyújtó intézmények számára a végrehajtás lépései már ismertek voltak, ami lerövidíthette a felkészüléshez szükséges időt, így az érintettek egyetértésével tűzték ki a 2015. december 1-i forintosítási fordulónapot.

Az egyes fogyasztói kölcsönszerződésekből eredő követelések forintba átváltásával kapcsolatos kérdések rendezéséről szóló 2015. évi CXLV. törvény október 2-án került kihirdetésre és október 5-én lépett hatályba. A törvény tájékoztatásra vonatkozó mellékleteinek további részletezésére az MNB októberben ajánlást ad ki. A gyakorlati kérdésekkel kapcsolatos eligazításként a „Gyakran Ismételt Kérdések” és a válaszok honlapján történő közzétételét tervezi.

A Családok Otthonteremtési Kedvezménye program bevezetése

2015. július 1-től indult a Családok Otthonteremtési Kedvezménye (CSOK) program, amelynek végrehajtásában - mind az állami támogatások lebonyolításában, mind a támogatáshoz kapcsolódó hitelek nyújtásában - a kormányzat a bankok aktív részvételére számított.

A korábban mérsékelt érdeklődést keltő kamattámogatott konstrukciókhoz képest, a vissza nem térítendő támogatási program érezhető ösztönzést adott a pangó lakáspiacnak. A támogatás összege 500 ezer forinttól 3 millió 250 ezer forintig terjed a gyerekszám, a lakásméret és az energiatakarékossági szint függvényében. Fontos pozitív elem, hogy a támogatási összeg a felveendő hitelnél önerőként vehető figyelembe, s ugyancsak lényeges, hogy a támogatott célok között a használt lakás vásárlása és a lakás bővítése is szerepel. A támogatás - a korábbi sikeres konstrukciókhoz hasonlóan - nemcsak a már meglevő, hanem az „ígért” gyerek(ek) után is igénybe vehető.

A támogatási szabályozást a bevezetést megelőzően nem kellően egyeztetették a bankokkal, így a CSOK indulásának első időszakában folyamatosan kerültek felszínre a vonatkozó kormányrendelet hiányosságai, pontatlanságai, amelyeket a bankok a Bankszövetségen keresztül, de közvetlenül is jeleztek a szabályozásért felelős NGM-nek. A tárca gyorsan reagált a felvetésekre és a szabályozásban számos megvalósíthatóságot segítő módosítást hajtott végre.

Az Európai Bankföderáció (EBF³) Lakossági Bankszolgáltatási Bizottsága (RC⁴)

Az EU hatóságok újabb határozott lépéseket kívánnak tenni az egységes európai lakossági bankszolgáltatási piac megteremtése érdekében (erre vonatkozóan Zöld könyv készül). Elfogadhatatlannak tartják, hogy a határon átnyúló szolgáltatások mindössze 1-2 %-át teszik ki az összes lakossági bankszolgáltatási forgalomnak, holott az egyre bővülő digitális technika, az egységesülő fogyasztóbarát szabályozási keretek és a tagországok közötti hatalmas árdifferenciák

³ European Banking Federation

⁴ Retail Committee

megfelelő alapot adhatnának az egységes piac gyors bővülésének. A szektor álláspontja szerint téves a hatósági megközelítés:

- a lakossági bankszolgáltatások a nyelv, a szokások miatt hagyományosan kötődnek a nemzeti keretekhez,
- az erőltetett uniós fogyasztóvédelmi szabályok önmagukban kevesek a célhoz, mivel a banki szolgáltatóknak legalább olyan fontosak az adózási és polgári jogi keretek, márpedig ezek nemzeti hatáskörben vannak.

Az EBF munkabizottság azt reméli, hogy az elmúlt néhány év fogyasztóvédelmi dömpingje után az EU hatóságok leállnak a szabályozók gyártásával és kivárlják ezek érdemi hatását.

Az RC szerint a nemzeti átültetés alatt álló irányelvek gyakorlati kérdéseivel kapcsolatban:

- a jelzáloghitelezési irányelv (MCD) esetében a legtöbb problémát a hiteltanácsadás megfelelő értelmezése, a nem-EU valutában folyó hitelezés, és a központilag biztosított THM kalkulátor hibái jelentették;
- a bankszámla irányelvnél (PAD) a bankszámla hordozhatóságra vonatkozó EU tervek okoznak problémát, mivel a fejlődési trendek egyre kevésbé a bankszámlaszám alapú, mint inkább az e-mail cím, vagy mobil telefonszám alapú átutalások irányába mutatnak.

V. A bankszektor működését befolyásoló további fontosabb szabályozási fejlemények

A magáncsőd törvénnyel kapcsolatos fejlemények

○ A magáncsőd törvény módosításának véleményezése

A természetes személyek adósságrendezéséről szóló 2015. évi CV. törvény (Are. tv.) módosítása a 2016. szeptember 30-a előtt kezdeményezhető adósságrendezési eljárások megindítására vonatkozó határidőt egyszeri jelleggel 2016. március 1-jéig meghosszabbítja. A határidő hosszabbítás nem érinti az Are. tv. átmeneti rendelkezéseiben a végrehajtások és a végrehajtáson kívüli értékesítések folytatására előírt határidőket, tehát a végrehajtási moratórium nem hosszabbodik meg. Ezen kívül a bírósági adósságrendezésnél az adósságrendezési időszaknál hosszabb futamidejű jelzáloghitelekre nézve mondja ki a módosítás – egyértelművé téve a törvény rendelkezéseit – hogy nem rövidül meg a jelzáloghitel visszafizetésére vonatkozó futamidő, az egyéb hitelekre vonatkozó mentesítő határozattól függetlenül a jelzáloghitelt az eredeti futamidő végéig fizetni kell. A módosítás tervezetét a magáncsőd munkacsoport több fordulóban véleményezte. Átfogó, vagy részletesebb módosítási javaslatokra most nem volt lehetőség, az előterjesztő ragaszkodott ahhoz, hogy csak kis terjedelmű módosítás készülhet. Javaslatunkra mégis több, az alkalmazás szempontjából fontos koherencia zavart kiküszöbölő, de kis terjedelemben megfogalmazható szabályt építettek be az OGY. elé T/6631. számon benyújtott tervezetbe. Ezek a következők:

- egyéb kötelezett csak természetes személy lehet,
- a számviteli bizonylattal igazolt követeléssel rendelkező hitelező is egyéb hitelezőnek minősül,
- a főhitelező fogalma pontosabb lesz a pénzügyi vállalkozás tekintetében,
- az óvadék jogosultja igény-kielégítési határideje a Családi Csődvédelmi Szolgálat (CsSz) hirdetményének a honlapon történő közzétételétől kezdődik,
- a jelzáloggal terhelt lakóingatlanok az adósságrendezési eljárásban történő kisebbre cserélése érdekében több rendelkezés módosul.

A törvényhez további módosítást kezdeményeztünk az IM-nél a magánszemély adósok harmadik fél felé vállalt kötelezettségeinek (pl. kv. hitelhez vállalt kezesség, garancia, zálogjog) eljárás alól történő mentesítésével, és a kamattőkésítési szabályok mellőzésével kapcsolatban. Emellett folyamatosan dolgozunk a törvény további pontosítást igénylő rendelkezéseinek kimunkálásán.

- *IM rendelet-tervezet a felek közötti együttműködésről és a hitelezők számára történő törlesztés fizetési számláról történő teljesítéséről (Pénzforgalmi Vhr.)*

Szeptemberben több fordulóban véleményeztük a rendelettervezetet, és személyes egyeztetést is tartottunk az IM illetékeseivel. Az utoljára visszamutatásra megküldött tervezet már jórészt tartalmazta az észrevételeinket, ehhez a szöveghez már csak néhány formai, szövegezési észrevételt tettünk. Sikerült elérni, hogy a rendelet szerinti együttműködési megállapodásban a számlavezető pénzügyi intézmény ne legyen aláíró fél; egyértelműek legyenek a felelősségi viszonyok; és a számlavezetőnek ne legyenek ellenőrzési kötelezettségei azzal kapcsolatban, hogy az adós betartja-e az együttműködési megállapodásban foglaltakat. Az adós fizetési számlája feletti rendelkezés egyértelműen szabályozott és kellően rugalmas. A rendelet szerint az adósnak egy adósságtörlesztési számlával kell rendelkeznie, amelyre rendszeresen átutalja az adósságtörlesztéshez szükséges összegeket, s amely felett a rendelkezési jogot a családi vagyonfelügyelő gyakorolja. A számla és az azon elhelyezett pénzeszközök az adós tulajdonát képezik. A rendelkezési jog átadása azt szolgálja, hogy a vagyonfelügyelő az adósságrendezési végzésnek megfelelően lebonyolítsa a pénznek a hitelezők közötti szétosztását. A családi vagyonfelügyelő felelős azért, hogy az adósságtörlesztési számláról a fizetési megbízások megfeleljenek a jogszabályoknak és a számlavezetővel kötött szerződésnek.

Emellett az adósnak egy megelőletési számlával is rendelkeznie kell, amelyre a jövedelmei, bevételei érkeznek, s amely a mindennapi életvitelhez szükséges kiadások fedezésére szolgál.

A rendelet kimondja, hogy az adósságtörlesztési számlával és megelőletési számlával szemben nem lehet hatósági átutalást és beszedési megbízást teljesíteni, átutalási végzést végrehajtani. A fizetési rendelkezések végrehajtásánál a számlavezetőnek kizárólag a jogszabályban és a pénzforgalmi keretszerződésben foglaltakat kell vizsgálnia. A rendelet a jelentés írásakor még nem került kihirdetésre.

- *Az adósságrendezésben részt vevő természetes személyek lakhatási feltételeinek megtartása céljából nyújtott törlesztési támogatásról és a lakásépítési támogatásról szóló 256/2011. (XII.6.) Korm. rendelet módosítása (Törlesztési támogatási Vhr.)*

A törlesztési támogatás bevezetésének elvi alapja, hogy az adós támogatást kapjon a fizetőképessége helyreállításához, kifejezetten a lakhatását biztosító, a méltányolható lakásigénynek megfelelő ingatlant - mint fedezetet - terhelő fizetési kötelezettsége teljesítéséhez, annak érdekében, hogy a lakóingatlant meg tudja tartani, az ne kerüljön kényszerértékesítésre. Az érintett hitelek az adósságrendezési eljárás megindulásakor jellemzően már nem-teljesítőnek minősülnek, az állami támogatás nélkül nincs reális esély arra, hogy az adós fizetőképessége helyreálljon; a főhitelező és az adós egyezsége jusszon.

A törlesztési támogatásra a támogatott az egyezség hatályának fennállása alatt, - ideértve a fizetési haladékokat és az azt követő törlesztési időszakot is - de legfeljebb 5 évig jogosult. A törlesztési támogatás nyújtásának feltételeit a rendelet a lakásigény mértékét meg nem haladó ingatlanhoz és a rendeletben részletesen meghatározott egyéb feltételek meglétéhez köti. Amennyiben a támogatott az egyezségben foglalt fizetési kötelezettségeinek 60 napot meghaladóan nem tesz eleget, az ezt követő hónap első napjától részére a törlesztési támogatás nem nyújtható. A törlesztési támogatás havi összege az egyezség megkötésének időpontjában fennálló tőketartozás évi 3,8 %-ának megfelelő összeg tizenketted része, de legfeljebb 25.000 Ft.

A rendelettervezettel együtt közös előterjesztés módosította a lakásépítési támogatásról szóló 256/2011. (XII. 6.) kormányrendeletet is. A kormányrendeletek tervezetéhez több fordulóban tettünk észrevételeket. Megfontolásra javasoltuk, hogy a főhitelező helyett a törlesztési támogatással kapcsolatos feladatokat a Családi Csődvédelmi Szolgálat lássa el. Az eljárás gördülékenyebbé tételére kérelem és szerződésminták készítését indítványoztuk. A tervezethez számos szövegpontosító és technikai jellegű javaslatot tettünk, amelyeket jelentős hányadban beépítettek a jogszabályba. Az

adósságrendezésben részt vevő természetes személyek lakhatási feltételeinek megtartása céljából nyújtott törlesztési támogatásról szóló 274/2015. (IX. 21.) kormányrendelet 2015. október 1-jén lépett hatályba.

○ *A Központi Hitelinformációs Rendszert (KHR) érintő kérdések*

A természetes személyek bíróságon kívüli adósságrendezési eljárásában a résztvevők közötti kapcsolattartásról, valamint a főhitelező feladatairól szóló 16/2015. (VIII.28.) IM rendelet előírja, hogy a pénzügyi intézménynek az eljárást kezdeményezőkről adatot kell szolgáltatni a területileg illetékes Családi Csődvédelmi Szolgálaton keresztül a KHR-be. Az adatszolgáltatás átmeneti módjáról a CsSz központi szerve tájékoztatót és kitöltési útmutatót tett közzé, a melyet véleményeztünk. Az átmeneti rendszerre a CsSz honlapján tervezett internetes felület elkészüléséig lesz szükség.

Az Are törvény KHR-t érintő hosszabb távú hatásai:

- A Családi Csődvédelmi Szolgálat, mint referencia-adat szolgáltató minden - csődfolyamattal kapcsolatos - érdemi eseményt/változást közvetlenül jelent a KHR-be, ami nagyban kibővíti és egyúttal javítja a KHR adatbázisát.
- Legalább ilyen fontos, hogy a BISZ minden ilyen, CsSz-től kapott változást azonnal továbbít az érintett hitelezőknek, akik így hitelesen értesülhetnek ügyfelük helyzetéről, a magáncsőd fázisairól.
- A hitelkérelemnél kötelező lekérdezés során a hiteljelentés hangsúlyosan bővül a magáncsőd információkkal, így a potenciális hitelező azonnal megelőzhet egy esetleges hitelezési veszteséget.
- A KHR „negatív” nyilvántartás olyan természetes személyekkel is bővül (kezes, speciális értelmezésű adóstárs, zálogkötelezett), akiknek nincs hitelük, de - mivel a magáncsőd eljárás alá tartoznak - nem is adható számukra hitel.

A KHR így érdemibb tájékozódási és tájékoztatási forrása lesz a hitelező bankoknak, mint maga a magáncsőd törvény által létrehozott hivatalos CsSz adatbázis.

A bírósági végrehajtói díjszabásról szóló IM rendelet tervezetének véleményezése

A bírósági végrehajtói díjrendelet a korábbi irreálisan magas végrehajtói díjakat igyekszik mérsékelni, a végrehajtást kérők szempontjából a díjmértékek kedvezőbbek lesznek. Az IM-hez elküldött észrevételben javasoltuk, hogy a felszámolási eljáráshoz hasonlóan ingatlan, gépjármű értékesítése esetén a végrehajtási költség legyen maximálva a befolyt összeg 50%-ában. A végrehajtói munkadíj összegének maximálására tettünk javaslatot a fizetési számlára, munkabérre vezetett végrehajtás esetében. Javasoltuk az elszámolható készkiadások mérséklését is. Kértük, hogy a végrehajtó ne számolhasson fel behajtási jutalékot a végrehajtást kérő által az adósnak elengedett összeg után. Ugyancsak kértük a kamarai költségátalány felülvizsgálatát.

A Ptk. felülvizsgálatára létrehozott munkacsoport zálogjogi összefoglalója

Az IM magánjogi jogalkotásért felelős államtitkára vezetésével munkacsoport jött létre az NGM, az MNB, a Magyar Országos Közjegyzői Kamara és a Bankszövetség szakértőinek részvételével a Ptk. bizonyos rendelkezéseinek, többek között a zálogjogi szabályoknak a felülvizsgálatára. A munkacsoport többször ülésezett, a legfontosabb kérdésekben a Bankszövetség is kifejtette a véleményét, a vitás kérdéseket mindig abból a szempontból is mérlegelve, hogy a hitelbiztosítéki rendszernek a biztonságos hitelezést kell elsősorban elősegítenie. Javasoltuk a fiducia-tilalom oldását a szabályozott pénzügyi intézmények tekintetében, egyetértettünk azzal a törekvéssel, hogy a zálogjog alapítását és létrejöttét ismét egy jogi aktusként szabályozza a törvény. Javasoltuk az óvadék tárgyának pontosabb meghatározását; a keretbiztosítéki zálogjog, vagyont terhelő zálogjog

újrászabályozásával egyetértettünk. Szorgalmaztuk az önálló zálogjog visszaállítását és a hitelbiztosítéki nyilvántartás közhitelessé tételét.

A bírósági elektronikus kapcsolattartás

Az Igazságügyi Minisztérium véleményeztette a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény módosításának tervezetét. A tervezet a bíróságokkal történő elektronikus kapcsolattartás módját kívánja szabályozni. A gazdálkodó szervezetek és a jogi képviselővel eljáró felek részére egy korábbi jogszabály alapján már 2016. január 1-jétől kötelező az elektronikus úton történő kapcsolattartás. A tervezet szerint a gazdálkodó szervezetek a jogi képviselőjük (ügyvéd, jogtanácsos, törvényes képviselő) azonosítását biztosító jelszavas azonosítási és biztonságos kézbesítési szolgáltatás igénybevételével, vagyis az Ügyfélkapu és az ahhoz tartozó tárhely igénybevételével tarthatják a kapcsolatot a bírósággal.

A tervezethez több észrevételt küldtünk, mert véleményünk szerint a tervezett megoldás a nem természetes személyek kapcsolattartásának, azonosításának problémáját nem oldja meg, erre a cégkapu, vagy hivatali kapu lenne a megoldás, ezt azonban a tervezet nem rendezi megfelelően. Emellett rendkívüli biztonsági kockázatot hordoz titokvédelmi (bank,- biztosítási,- értékpapírtitok), iparjogvédelmi és több más szempontból az a megoldás, hogy az Ügyfélkapuhoz tartozó tárhelyen valamennyi az országban folyamatban levő, sőt lezárt per anyaga fellelhető. Véleményünk szerint 2016. január 1-ig nem alakíthatók ki az elektronikus úton történő kapcsolattartásra való áttérés biztonságos feltételei.

VI. A Magyar Nemzeti Bankkal kapcsolatos fejlemények

A Jelzáloghitel Megfelelési Mutatóval kapcsolatos egyeztetések

A JMM mutató alkalmazását előíró rendeletének júniusi kiadását követően júliusban a jegybank állást foglalt a figyelembe vehető forintforrásokat érintően, jelezvén, hogy álláspontja szerint a magyar jogi környezet korlátaiból adódóan nem lehetséges a CRR 129. cikkének megfelelő értékpapír kibocsátása, így kizárólag jelzáloglevéllel teljesíthető a rendeletben előírt követelmény.

Az MNB 2015. augusztus 27-ére egyeztetésre hívta a Bankszövetséget és az érintett bankok, valamint a Jelzálogbank Egyesület szakértőit, hogy felmérje a JMM mutató bevezetésével kapcsolatos piaci alkalmazkodás folyamatát, nehézségeit. Az egyeztetésen a jegybank szakértői utaltak azokra a jogi korlátokra, amelyek akadályozzák a már meglévő hitelállományok fedezete melletti jelzáloglevél kibocsátást, illetve refinanszírozási jelzáloghitel jelzálog-hitelintézetétől történő felvételét. Egyúttal kérték, hogy a Bankszövetség mérje fel a problémák teljes körét és tájékoztassa a jegybankot.

A kérésnek eleget téve az összegyűjtött problémákról az MBSZ szeptember 14-én levelet írt a jegybank alelnökének, amelyet az NGM és az IM illetékeseinek is megküldött. Ezt követően az NGM pénzügyi szabályozásért felelős főosztályvezetője újabb egyeztetést kezdeményezett, az IM, az MNB, a kereskedelmi bankok, a Bankszövetség és a Jelzálogbank Egyesület képviselőinek a részvételével.

A szeptember 25-i megbeszélésen megállapították, hogy a meglévő állományok refinanszírozhatóságának a megteremtése (átmeneti szabályok beiktatása), illetve a jövőbeni állományok biztonságos refinanszírozása a Jht.⁵, a Ptk.⁶, illetve a Ptké.⁷ módosítását feltételezi. Az IM szerint a Ptk. módosítása 2016. nyári hatállyal valószínűsíthető, míg a Ptké. szükség esetén idén decemberben módosítható. Az NGM leszögezte, hogy a törvényalkotási kockázat minimalizálását szem előtt tartva csak a komplex megoldást, a Jht. és a Ptk. egyidejű módosítását tartja

⁵1997. évi XXX. törvény a jelzálog-hitelintézetéről és a jelzáloglevélről

⁶2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről,

⁷2013. évi CLXXVII. törvény a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről

kivitelezhetőnek. Ezen túl a CRR fedezett kötvénnyel (covered bonds) kapcsolatos követelményeit is maradéktalanul be kívánják tartani.

A Bankszövetség álláspontja szerint a JMM rendelet 2016. októberi hatálybalépést tartalmazó eredeti ütemterv feltételezte a szükséges jogszabály módosítások 2015 októberi rendelkezésre állását. A fenti határidők mellett a biztonságos felkészüléshez a módosítások tényleges hatálybalépésétől szükséges a korábban jelzett egy év.

MNB kezdeményezés a CRR átmeneti szabályozással kapcsolatos rendeletének a hatályon kívül helyezésére

Az MNB 2015. július elején kereste meg a Bankszövetséget jelezve, hogy *a CRR bevezetésével kapcsolatos átmeneti nemzeti szabályokat tartalmazó 10/2014. számú MNB rendeletet* 2016. január 1-től hatályon kívül kívánja helyezni és ezzel kapcsolatosan kérte a Bankszövetség szakmai álláspontját. Az átmeneti könnyítések visszavonásának szándékát az MNB azzal indokolta, hogy a rendelet elkészítésekor nem álltak rendelkezésre megfelelő bontású adatok a hatástanulmányok elkészítésére. A legfrissebb felmérések szerint a hatályon kívül helyezés csekély mértékű hatással járna a hitelintézetek tőkehelyzetére, viszont jelentős pozitív hatása lenne a magyar pénzügyi rendszer stabilitásának a nemzetközi megítélésében és illeszkedne több EU tagország hasonló intézkedéséhez.

A tagjaink körében végzett felmérést követően a jegybanknak küldött válaszukban jeleztük, hogy az átmeneti szabályok hatályon kívül helyezése megkérdőjelezi a tervezhetőséget, ami éppen a pénzügyi stabilitást csökkentő lépés. Az intézkedés hatása ugyan semleges azon intézmények számára, amelyek egyébként is megfelelnek a CRR szabályainak, de hátrányosan érinti az azt csak hosszabb távon teljesíteni képes intézményeket. Nem indokolt, hogy a pontos és teljes körűen rendelkezésre álló adatok ismeretében a szektor átlagos adatai alapján döntsön a jegybank az átmeneti szabályok visszavonásáról, hiszen a szavatoló tőke és a tőkemegfelelési mutatók esetében az egyes intézmények közötti szóródás meglehetősen nagy.

Július végén az MNB - a hátrányosan érintett tagbankok bevonásával - személyes konzultációra adott lehetőséget, amelyen nem sikerült elfogadtatni az alig több mint másfél éve hozott rendelet megtartása melletti érveket. A szóban forgó MNB rendelet módosítása október 15-én került kihirdetésre. Bár a rendelet formálisan - az átmeneti időszak teljes tartamában - hatályban marad, de az egyes tételekhez rendelt átmeneti súlyok módosítása miatt a gyakorlatban 2016. január 1-től a CRR végleges szabályaihoz mérten semmilyen könnyítést nem biztosít.

Adatszolgáltatás

○ A 2016. évi adatszolgáltatás változásai

Az MNB a nyár folyamán megküldte a hitelintézeteknek a 2016-ra tervezett rendszeres adatszolgáltatásokat érintő tervét. Egyidejűen azt kérte, hogy a hitelintézetek a változások költséghatásának megítéléséhez is szolgáltatassanak adatot. A tervezetben a korábban vártnál lényegesen több változtatás szerepelt. Az IFRS áttérését előkészítő munkamegbeszéléseken ugyanis hangsúlyosan kértük, hogy a 2017. évi kötelező áttérés miatt 2016-ra ne írjanak elő új adatszolgáltatásokat, illetve halasszák el a nagyobb változtatásokat. A 2017-es IFRS átállásra való felkészülés minden kapacitást leköt, ezért a 2016-os tervezetben foglalt változtatások teljesítése - amely csak egyetlen évre vonatkozna - rendkívül nagy és aránytalan terhet jelentene a hitelintézetek számára.

A 2016-os adatszolgáltatási rendelet-tervezet több lényeges módosítást tartalmazott. A változtatások a havi és napi rendszerességgel készítendő jelentéseket egyaránt érintették: így az eredménykimutatáson kívül a hitelek és betétek kamatlábáról készülő, a napi rendszerességgű derivatív ügyletekről szóló, és több pénzforgalomi (fizetési számlák mennyisége; pénzfeldolgozás;

valutaforgalom; bankjegy kereskedelem, pénzforgalmat szolgáló hálózati egységek, ATM-ek elhelyezkedése) jelentést is. Emellett új adatszolgáltatásként rendelik el a devizaegyensúly mutatóra vonatkozó havi jelentést; a jelzáloghitelfinanszírozás-megfelelési mutatóra vonatkozó negyedéves gyakoriságú jelentést; a kockázattal súlyozott kitettségek megosztásáról szóló, a COREP-pel összefüggő jelentést; valamint a devizapiac és a származékos ügyletek piacának aktivitását bemutató, forgalmi adatokat tartalmazó jelentést.

A nyilvános vitára kiadott anyagban az MNB a Bankszövetség több, az adatszolgáltatási konzultáció során elhangzott észrevételét figyelembe vette.

○ *A 2017 évi jelentések: az IFRS áttérés kezelése*

A Magyar Nemzeti Bank a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardokra (IFRS) való átálláshoz igazodva előkészítette és véleményezésre bocsátotta a 2017-től alkalmazandó új adatszolgáltatási terveket, és konzultáció keretében ismertette a főbb szempontokat. A hitelintézeti adatszolgáltatás 2017-től jelentősen átalakul. Egy új, egységes adatmodellre épülő, az eddiginél részletezettebb adatbekérést terveznek. A jelenlegi havi gyakoriságú "Felügyeleti mérleg és eredménykimutatás" jelentést (amely az átalakítás központi eleme), fel fogja váltani egy más szerkezetű statisztikai célt szolgáló havi gyakoriságú mérleg és eredménykimutatás. Ezt negyedévente kiegészíti majd az egyedi hitelintézeti számviteli beszámoló adataira épülő FINREP jelentési kötelezettség. (Jelenleg a FINREP adatszolgáltatás IFRS módszertan szerinti konszolidált adatokra épül és Magyarországon az európai egységes szabálykönyv szerint a jelentésre 8 hitelintézeti csoport kötelezett). Mindemellett a főbb pénzügyi instrumentumokról (hitelek, betétek, derivatív ügyletek) dimenzionált adatmodellen alapuló, a termékek jellemzőit részletesen bemutató adatkérés várható. Az új jelentések több korábbi adattáblát is magukba integrálnak, így a felügyeleti célokat szolgálók mellett a fizetési mérlegjelentések adatait is. A 2017-től életbe lépő adatszolgáltatási követelményrendszer véleményezése jelenleg is tart.

VII. Pénzforgalom

GIRO – átállás a 10 ciklusos rendszerre

2015. szeptember 7-én sikeresen megkezdte működését a GIRO új, 10 ciklusos belföldi elszámolási rendszere. A korábbi 5 ciklus duplázására a következő indokok alapján került sor:

- Világszerte gyorsan nő az azonnali elszámolási rendszert alkalmazó országok száma, s Magyarországnak is érdemi lépéseket kell tenni az elszámolás-forgalom gyorsítására. (A 10 ciklus további sűrítése ugyanakkor nem cél.)
- Az elektronikus úton beadott átutalások döntő hányada gyakorlatilag 2 óra alatt már a régi rendszerben is jóváírásra került), így a változás egyik féltől sem igényelt jelentősebb fejlesztéseket.
- Míg az előzőnél korábbi első ciklus a lakossági ügyfélkörnek kedvező (mivel az előző napi zárás után - e-bankon keresztül - beadott megbízásaikat korábban teljesíti a rendszer), addig a későbbi záró-ciklus elsődlegesen a vállalati ügyfélkör likviditás menedzselését segíti.
- Megmarad a maximum 4 órás jóváírási szabály, így egy ciklus esetleges kiesése még nem veszélyezteti a rendszer biztonságos, szabályszerű működését.

Az MNB támogatását bíró projektről a GIRO Zrt. számos fórumon (Bankközi Szakértői Albizottság, Bankszakmai Bizottság, Konzultatív Testület) egyeztetett a bankokkal, amelyek tudomásul vették a tervezett változásokat, és a közösen kialakított indítási határidőre - a sikeres tesztek követően - megfelelően felkészültek

A szolgáltatók közötti tömeges ügyfélátadás kezelése a csoportos beszedéseknél

Az elkövetkező időszakban a főbb – alapvetően lakossági – közszolgáltatásokat (távfűtés, gáz, elektromos energia) egy-egy kiemelt állami szolgáltató vállalat fogja biztosítani. A változás során különösen fontos, hogy a szolgáltatási díjak megfizetése – így a csoportos beszedéseké is - probléma nélkül teljesüljön. Feltétlenül el kell kerülni, hogy a nagyszámú, csoportos fizetéssel teljesítő ügyféllel egyedileg kelljen a felhatalmazásokat módosítani. A gázellátás terén már 2016. január 1-től aktuális a kérdés, mivel a FŐGÁZ akkor veszi át az E.On sokszázézes ügyfélkörét.

Az ügy súlyára tekintettel a Bankszövetség elnökségi szinten foglalkozott a kérdéssel, s utasította az apparátust, hogy mielőbb tegye meg a változás lebonyolítását szolgáló - csoportos beszédést érintő - szabályozási, valamint a bankközi együttműködést igénylő szervezési lépéseket. A Bankszövetség pénzforgalmi munkacsoportja, ennek eleget téve, jogszabály-módosítási javaslatot dolgozott ki, s felvette a kapcsolatot a pénzforgalom szabályozásáért felelős MNB-vel, az NGM-mel, valamint az infrastrukturális változásokat vezénylő miniszterelnökségi államtitkársággal. A javaslatunk előirányozza, hogy jogszabályi úton módosuljanak a beszedések alapjául szolgáló felhatalmazások az új szolgáltató javára és a felhatalmazási adatokat (jogosult neve, számlaszáma, azonosítók) a beszédő bankja továbbítsa a fizető felek bankjaihoz, amelyek a változásokat átvezetik

A jelentés-készítés idején még folytak az egyeztetések. A Bankszövetség azt képviselte, hogy a szükséges változásokat egységesen a pénzforgalmi törvényben, nem pedig az egyes ágazati törvényekben szabályozzák.

Válasz a NAV-nak a végrehajtás alól mentes ügyfélkövetelések banki kezeléséről

A NAV elnökhelyettesi levélben kért felvilágosítást a Bankszövetségtől, arról – az adóhivatal szerint jogellenes - gyakorlatról, hogy a hatósági átutalásra hivatkozva a bankok nem teszik ügyfeleiknek elérhetővé a számlájukon lévő, nekik járó - hatósági beszedések alól „mentes” - összegeket.

A Bankszövetség kikérte tagbankjai véleményét, amelyekből az derült ki, hogy speciális esetekben, egy rövid, indokolható ideig az ügyfelek valóban nem férhetnek hozzá a hatósági beszedések alól mentes számlakövetelési összegekhez. Ilyen eset lehet az,

- amikor éjjel érkezik a bankhoz a hatósági beszedés és annak nappali feldolgozásáig a bank zárolja az ügyfél számláját. Ezt egy olyan bírósági ítélet indokolja, amely jogellenes fedezet-elvonásnak minősítette azt az esetet, amelyben az éjjel a bankhoz érkezett hatósági beszedés után reggel az ügyfél kártyával vett fel készpénzt, s így megghiúsította a beszédést.
- amikor olyan IT rendszer van a bankban, amely - elégséges számlaegyenleg esetén a mentesség vizsgálata nélkül - lehetővé tenné a beszédést. Ennek veszélye, hogy a hatósági beszedés beérkezésekor, úgy nevezett mentes számlakövetelést is elutalna a bank. Ezért történik zárolás hatósági beszedés esetén, amíg a bank megvizsgálja, van-e elég pénz a beszedésre a mentes összeg felül. Az esetek döntő részében ez minimális zárolási időt jelent.

A NAV-nak írott válaszlevélben jeleztük a hatóságnak, hogy

- a bankok maximálisan törekednek mind a hatósági beszédők, mind a számlavezetett ügyfelek érdekeit szem előtt tartani, ugyanakkor
- a bankok eljárás rendje a hatósági inkasszók kezelésekor valóban különböző, amit a bankok eltérő számlakezelési rendszere és IT infrastruktúrája indokol, de
- a bankok a sérelmezett gyakorlattal nem sértenek jogszabályt, mivel e kérdéskörre nincs részletes szabályozás.

Az EU Bankszámla irányelvében (PAD⁸) előírányzott közös bankszámla szolgáltatási lista összeállítása

A Bankszámla irányelv szabályozza, hogy a tagországok és az EU hatóságok milyen lépéseket kötelesek megtenni az EU szintű bankváltások megkönnyítése érdekében. Ennek alapfeltétele, hogy a bankszámlához tartozó legfontosabb szolgáltatások minden tagországban egyforma tartalommal és elnevezéssel rendelkezzenek. Ennek érdekében minden tagország összeállította és nemzeti szinten megvitatta az adott tagországi fizetési számlákhoz tartozó 10-15 legfontosabb szolgáltatást. 2015 szeptemberében e listákat a tagállamok megküldték az Európai Bankhatóságnak (EBA⁹), aki 1 év alatt összeállítja a közös európai fizetési számla szolgáltatási listát.)

A kérdés hazai felelőse, az MNB, az EBA-nak való kiküldés előtt kikérte a Bankszövetség véleményét a jegybank által összeállított, 19 tételt tartalmazó listáról. A Bankszámla munkacsoport véleménye alapján a Bankszövetség egyebek mellett:

- Felhívta a figyelmet, hogy a lista számos olyan elemet tartalmaz (pl. VIBER átutalás, banki számlaigazolások kérése, limitmódosítás), amelyek teljes mértékben marginális szolgáltatások, s kevésbé valószínű, hogy bekerülnek az EU lista elemei közé,
- Javaslatot tett bizonyos szolgáltatások elnevezésének, tartalmi leírásának pontosítására.
- Hiányolt a listáról egyes, egyre jobban terjedő szolgáltatásokat (pl. bankkártyás ATM befizetés).
- Elvi problémának tartotta, hogy az anyag nem tartalmazza a díjelengedések mellett a díjmérséklő feltételeket.

Az EBA-nak megküldött végleges magyar javaslatba a bankszövetségi felvetések közül számos elemet beépített az MNB.

Bankkártya aktualitások - fraud események és fenyegetettségek

A nyári időszak sokszor erősebb bankkártya aktivitást jelent, az utazások során történő bankkártya használat miatt. A mostani negyedév során azonban több alkalommal zavarta meg a szokásos bankkártyás üzleti tevékenységet olyan visszaélési esemény, amely a sajtó fokozott érdeklődésén keresztül a közvélemény figyelmét is felkeltette. Augusztus 13-án a Bankszövetségnek aktív kommunikációval kellett fellépnie, hogy „hűtse” a sajtóvisszhangját **a magyar ATM-eknél történt** - szektor szinten mérsékelt kárt okozó - **adatlopásnak**. A sajtóban megerősítettük, hogy néhány bank esetében július közepén bankkártyás adatszerzés történt magyarországi ATM-eken, amely után az elkövetők a megszerzett adatokkal több külföldi országban hajtottak végre készpénzfelvételt. Ugyanakkor hangsúlyoztuk, hogy a megszerzett kártyaadatok száma ismereteink szerint mindössze 110 darab volt, és a végrehajtott visszaélések teljes összege a bankszektorra nézve 1-2 millió forintot tett ki. A szektor a hatósággal és felügyeleti szervekkel szorosan együttműködve tette meg a szükséges lépéseket. A téma iránti érdeklődést, arra is felhasználtuk, hogy ismételten felhívjuk a kártyabirtokosok figyelmét a biztonságos kártyahasználat tudnivalóira.

Fontos kiemelni, hogy az Európai Központi Bank júliusban kiadott összehasonlító jelentése szerint a vizsgált, mintegy 30 ország közül **Magyarországon a legalacsonyabb a bankkártyás visszaélések aránya**, a jelentős európai országokhoz képest, az ottani adatok tizede. A szakértői értékelés szerint egymillió kártyás tranzakcióból hazánkban 20 esetben fordul elő csalási esemény, tehát hatékonyan működnek a fraud megelőzési és kezelési folyamatok.

2015. szeptember 24-én - a rendőrséggel együttműködve - **figyelemfelhívást adtunk ki egy mobiltelefonos „nyereményjáték” csalássorozattal kapcsolatban**, amely során több tucat, sikeresen

⁸ Payment Accounts Directive

⁹ European Banking Authority

megvalósított csalási esetről érkezett panasz, több mint 10 magyarországi bankhoz. Ennek kapcsán sajtóközleményben hívtuk fel az ügyfelek figyelmét, hogy ezekben az esetekben a kártyabirtokos önszántából, szabályos pénzügyi tranzakciót hajt végre a telefonkártya feltöltésével, így a bank részéről nincs lehetőség a tranzakció visszavonására, az összeg visszafizetésére. Kértük a kártya tulajdonosokat, hogy a hasonló esetek elkerülése érdekében bankkártya adataikat fokozott óvatossággal kezeljék, és ne adják ki sem telefonos megkeresések, sem közösségi oldalon történő felhívások esetén. A csálók áldozatait a rendőrséghez irányítottuk a nyomozati munka támogatása érdekében.

MNB ajánlás az internetes fizetések biztonságáról

Ez év tavaszán a Magyar Nemzeti Bank (MNB) kérdőíves önfelmérést végzett a hazai bankok és egyéb pénzforgalmi szolgáltatók körében az internetes fizetések biztonsága tárgyában. A felmérés alapját az Európai Bankfelügyeleti Hatóság (EBA) *„Végleges iránymutatások az internetes fizetések biztonságáról”* című ajánlásában (2014. december 19.) foglaltak képezték. Az MNB felkérésére a Magyar Bankszövetség közreműködött a felmérés kivitelezésében, IT Biztonsági munkacsoportja révén elősegítve az egységes értelmezést és a felmérés határidőre történő lebonyolítását. Az MNB megállapítása szerint a kérdőívek vegyes képet mutattak és a pénzforgalmi szolgáltatók többségénél fejlesztések szükségesek az ajánlásban foglaltaknak való teljes megfeleléshez.

Az MNB az EBA ajánlásoknak való megfelelési szándékot még tavasszal bejelentette az EBA-nak és ezt követően nekikezdett annak a jegybanki ajánlásnak az elkészítéséhez, amely hozzásegíti a hazai pénzforgalmi szolgáltatókat az EBA által az internetes fizetések terén elvárt biztonsági megfeleléshez. Az MNB az ajánlás tervezetét véleményezésre megküldte a MBSZ IT Biztonsági munkacsoportjának, majd a vélemény ismeretében konzultációt rendezett, amelynek keretében tisztázták, illetve pontosították az *ajánlás* célját, tartalmát, jogi státuszát, hatókörét és szövegét. Az ajánlás

- célja az interneten keresztül nyújtott pénzügyi szolgáltatások biztonsága érdekében a *nemzetközi „legjobb gyakorlat” alapján javasolható ajánlások és előremutató irányelvek* ismertetése, és ezzel segítségnyújtás az MNB felügyelete alá tartozó pénzforgalmi szolgáltatók számára az internet felől érkező támadásokkal szembeni védekezésben.
- tartalmát tekintve egyrészt az intézmények interneten keresztül nyújtott szolgáltatásaival kapcsolatba hozható belső irányítási és üzemeltetési szabályokkal, másrészt pedig az internet felől elérhető alkalmazások fejlesztési és belső biztonsági elemeivel foglalkozik.
- hatóköre az intézmények internet felől elérhető informatikai rendszereire terjed ki, és magában foglalja az intézmények internet oldali hálózati környezetének valamennyi rendszerelemét.
- nem befolyásolja a jogszabályi előírásoknak való megfelelés kötelezettségét, azok továbbra is érvényesek, az ajánlástól függetlenül betartandók. Az ajánlásban megfogalmazottak követése nem jogszabályon alapuló kötelezettség, de az MNB felügyeleti tapasztalatai, és véleménye szerint azok figyelembe vétele nélkülözhetetlen az internetes szolgáltatások biztonságos üzemeltetéséhez, valamint jelentős mértékben segíti az intézményeket az informatikai biztonság jogszabályi követelményeinek a teljesítésében. Az ajánlásban szereplő iránymutatások minimum elvárások, és ahol ezek valamilyen eredményre utalnak, ott az eredményt különböző egyéb eszközökkel is el lehet érni.

Az ajánlás a Magyar Nemzeti Bank, *a pénzügyi intézmények informatikai rendszerének védelméről* szóló ajánlásához kapcsolódik, annak internet-biztonsági kiegészítéseként tekintendő; és *„Az internetbanki szolgáltatások biztonsága”* címmel 7/2011 számon kiadott PSZÁF útmutató, valamint az ugyanezzel a címmel 2/2015 számon kiadott MNB ajánlás helyébe lép.

A SEPA azonnali fizetési modellje (SCT Inst¹⁰)

Az Európai Központi Bank az azonnali fizetéseket úgy értelmezi, mint „készpénz nélküli készpénz” fizetéseket, azaz mintha készpénz átadásával történne a fizetés. Az elektronikus kereskedelmi és a telekommunikációs szolgáltatók vásárlói olyan fizetési megoldásokat várnak el, amelyek a készpénz élményét nyújtják, azaz nemcsak haladéktalanul igazolják, hogy a fizetendő összeg rendelkezésre áll a fizető fél számláján, hanem a kedvezményezett számára is az azonnali rendelkezésre állást és egyben elkölthetőséget is biztosítanak. Ezt az értelmezést követi az EPC¹¹ munkacsoportja, amikor a modell alkotás során az ERPB¹² definíciójából indul ki. Az azonnali fizetések olyan kísértékű elektronikus fizetési megoldások, amelyek folyamatosan (24/7/365) rendelkezésre állnak, és amelyek a tranzakciók azonnali vagy közel azonnali bankközi elszámolása révén jóváírást eredményeznek a kedvezményezett számláján, igazolva azt a fizető fél részére (a fizetési tranzakció kezdeményezését követően másodperceken belül). Mindez független attól a fizetőeszköztől, amellyel a tranzakciót kezdeményezték (legyen az átutalás, beszedés vagy kártyás fizetés), független az alapul szolgáló elszámolási megállapodásoktól (legyen az kétoldalú, vagy valamely infrastruktúrán keresztüli többoldalú) valamint a kiegyenlítés módjától (pl.: garanciákon alapuló vagy valós idejű) ami a fizetést lehetővé teszi.

Az **SCT Inst** új, önálló modell lesz, amelyhez a pénzforgalmi szolgáltatók (PSP¹³) belátásuk szerint csatlakoznak. A PSP-nek *elérhetőnek* kell lennie az azonnali átutalás szempontjából, legkevesebb fogadni kell tudnia az ügyfele (kedvezményezett) részére érkező átutalást, ellenkező esetben a tranzakció nem lehetséges. A modell egyéb elemei a már meglévő SEPA átutalási modell szabálykönyvét követik. A SEPA Vég-dátum rendelet (260/2012/EU Regulation) követelménye értelmében egy modell résztvevői a PSP-ék többségét képezik a tagállamok többségében és az Unión belül. A Rendelet alapján azonban lehetséges úgy új (induló) modellt létesíteni egy három éves felmentési időszakra, amely PSP résztvevőinek legkevesebb nyolc tagállamban kell jelen lenniük. Ezt az időszakot követően az SCT Inst modellnek is meg kell felelni a fentebb hivatkozott „többségi” követelményeknek. A modell minden részletre kiterjedő kidolgozása év végére várható.

A 2016-ra vonatkozó EPC fizetési modell részvételi díjak¹⁴ meghatározásának az előkészítése

A SEPA megvalósulását jelentő, külön-külön 3,5-4,5 ezer pénzforgalmi szolgáltatót magában foglaló három fizetési modell folyamatos működésének és működtetésének biztosítása arra vezetett, hogy a velük járó tevékenységeket és költségeket az EPC szervezetében és gazdálkodásában elkülönítette, valamint finanszírozásukat a modell-tagok kötelezettségévé tette.

Az EPC a részvételi-díj fizetésre vonatkozó kötelezettséget és a díj meghatározásának módját, előírásait az egyes fizetési modellekre vonatkozó Szabálykönyvek III. sz. függelékében tette közzé. A 2015-ös évre - mint a díjfizetés első évére - az átutalási modellben résztvevő hazai pénzforgalmi szolgáltatók részére a modell-tagsági díj 193 euró összegű fizetési kötelezettséget jelentett.

A hazai modell-tagokra 2016-ban érvényes részvételi-díj számítási elveket a SEPA átutalási modell szabálykönyvének 8.1. változata tartalmazza, amely 2015. november 22-től érvényes. A kialakított szabályok szerint, a modellek tagságának változását és abból következően a költségváltozásokat - különös tekintettel az egy csoportot alkotó pénzforgalmi szolgáltatókra – minden évben újra számítják. A számításokat adatgyűjtés előzi meg, amelyben részt vesz a NASO¹⁵ és minden hazai érintett. Az EPC 2015. augusztus közepén levélben kérte minden modell-tagot és a NASO-t, hogy a

¹⁰ Instant SEPA Credit Transfer Scheme

¹¹ European Payments Council

¹² Euro Retail Payments Board

¹³ Payment Service Provider

¹⁴ Scheme participation fees

¹⁵ National Adherence Support Organisation, esetünkben a Magyar Bankszövetség

2016-os tagdíj megállapításához szeptember 25-ig írásban közölik az elmúlt évhez képest beállt változásokat, az általa kért formátumban és tartalommal a 2016-ra vonatkozó kalkuláció elvégzéséhez. A Bankszövetség külön felhívta az érintettek figyelmét az adatszolgáltatás fontosságára.

Az EPC Titkársága az adatokból számítható 2016-ra vonatkozó tényleges részvételi-díjról a jövő év elején fogja levélben tájékoztatni az érintetteket.

VIII. Adózás, számvitel

A hitelintézeteket érintő adózási kérdések

2015 harmadik negyedévében az adózást érintően a Kúria döntése alapján előírt devizahitel elszámolás társasági adó elszámolása; az egyik kereskedőlánc kártyafizetésekor nyújtott cash-back szolgáltatásának tranzakciós illeték érintettsége; valamint a - 2015. december 31-én elsőként lejáró - tartós befektetési számlán tartott megtakarítások kezelése voltak napirenden. A devizahitel elszámolás miatt 2016-ban érvényesíthető társasági adó visszatérítés részletei kapcsán több bank is várja a szabályozóhoz beadott állásfoglalás kérésére a választ, ezért bankszövetségi szinten nem küldtünk további kérdéseket az NGM-nek. A kereskedő lánc a cash back szolgáltatását megszüntette és a tranzakciós illeték befizetése megtörtént, így az adókérdés rendeződött és a korábban felmerülő, a szabályozási igény sürgőssége megszűnt. A tartós befektetési szerződéssel összefüggő, nagy számú, a gyakorlatban bizonytalanságot jelentő kérdésre megérkezett az NGM állásfoglalása. Mivel a kapcsolódó adatszolgáltatási kötelezettség miatt újabb szempontok merültek fel, ismét a minisztériumhoz fordultunk és javaslatot tettünk az adófizetési és adóbevallási kötelezettséggel nem járó jövedelmek adatszolgáltatásának eltörlésére.

Az automatikus adóadat csere¹⁶

Szeptember elején tájékoztatást kértünk a Nemzetgazdasági Minisztériumtól a CRS¹⁷/DAC2¹⁸ adózási adatcsere kapcsán tett javaslataink sorsáról, azok Európai Bizottságnak való megküldéséről. Ezen túl érdeklődtünk a hazai jogszabályok megjelenésének az időpontjáról, mert tagintézményeink közül többen elkezdtek a felkészülést, amit elősegítene a hazai jogszabályok időbeni ismerete. Jeleztük, hogy a tervezett bevezetési határidő figyelembe vételével rövidnek ítéljük a felkészülésre (beleértve az ügyfél-tájékoztatást és a rendszerfejlesztést) maradót, és együttműködést ajánlva konzultációt kezdeményeztünk. Megkeresésünkre szeptember végén szakmai véleményezésre megkaptuk az irányelv, valamint az adatszolgáltatási és átvilágítási szabályok hazai átvételét célzó, *az adó- és egyéb közterhekkel kapcsolatos nemzetközi közigazgatási együttműködés egyes szabályairól szóló 2013. évi XXXVII. törvény, valamint a kapcsolódó ágazati törvények módosítását* tartalmazó normaszöveg-tervezetet. Tagbanki szakértők bevonásával megkezdődött a hazai jogszabály részleteinek az egyeztetése, amely során több kiigazító pontosító javaslatot tettünk.

Az IFRS áttérés számviteli- és adószabályozása

Az IFRS áttérésről szóló törvénytervezetet szeptemberben kaptuk meg észrevételezésre. Egyebek mellett jeleztük, hogy a hitelintézetek szempontjából nem egyértelmű a számviteli jogszabályi hierarchia az IFRS és a hazai számviteli szabályok alkalmazása során és kértük ennek tisztázását. A hitelintézetek számára 2017-től kötelező IFRS áttérésnél egy év halasztást kapó egyéb kisebb

¹⁶ A témával kapcsolatos korábbi fejleményekről lásd az előző negyedéves jelentésünket!

¹⁷ Common reporting standard, az OECD közös jelentési szabványa

¹⁸ Directive on Administrative Cooperation

hitelintézet fogalmat továbbra is a korábbi javaslatunk szerint kértük meghatározni, mert a fogalom a tervezetben gyakorlatilag üres halmazt takar: nincs valós piaci aktivitással rendelkező hitelintézet az előírt 5 milliárd forintos mérlegfőösszeg küszöb alatt.

Az adózással összefüggésben kiemeltük, hogy nem értünk egyet a helyi iparűzési adóhoz (HIPA) meghatározott árbevétel fogalommal, amely nagyon kiterjesztő és koncepciójában sem felel meg a hatályos elveknek. Nem támogatjuk a törvényjavaslat azon rendelkezését sem, amely az iparűzési adónál bevezeti a minimum adóalapot, társasági adónál pedig a minimum fizetendő adót. Ezen kívül számos helyen kértük a jogszabálytervezet pontosítását, kiigazítását. A leginkább kifogásolt minimum adó kérdést az NGM kezelte a Parlament elé terjesztett változatban; de a helyi iparűzési adó kapcsán további egyeztetést kezdeményeztünk.

IX. Bankszövetségi fejlemények

Az előzőekben nem említett munkabizottságok, munkacsoportok

○ Adatvédelmi munkabizottság

Az Adatvédelmi munkabizottság legutóbbi ülésén megvitatta a Hpt.-be a közelmúltban bekerült rendelkezést; az elhalálozott adós által felvett és még vissza nem fizetett kölcsönre, pénzügyi lízingre vonatkozó, az örökhatályú hozzátartozója felé fennálló tájékoztatási kötelezettségről. A megbeszélés alapján állásfoglalás kérelemmel és módosítási javaslattal fordultunk az NGM-hez, majd szakértői egyeztetést kértünk. Ennek nyomán az előkészítés alatt levő pénzügyi „saláta” törvénybe tesznek be egy módosító rendelkezést, amely a közeli hozzátartozókra szűkíti le a tájékoztatási kötelezettséget, pontosítja a kiadható adatok körét, és az adatkiadást a hagyatéki végzésről történő banki tudomásszerzés időpontjáig tartja fenn.

Az ülésen további napirendi pont volt az adatkezelési tájékoztatás belső rendszere, az üzletszabályzatbeli szabályozás lehetősége; a személyes adatokat is tartalmazó dokumentumok lefoglalása a pénzügyi szervezetnél, illetve a hatóság kérésére történő átadása a piacfelügyeleti eljárásban az MNB törvény módosulására tekintettel; valamint az adatvédelmi incidensek nyilvántartásának kérdése.

○ Az Agrár munkacsoport

Az Agrár munkacsoport júniusi ülésén a garanciavállalással kibővített NHP+ hitelprogram bevezetését érintő kérdésekkel foglalkozott. Az ezt követő hónapokban több alkalommal egyeztetett a Magyar Nemzeti Bank és a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal képviselőivel, amelynek eredményeként:

- augusztusban kidolgozásra és aláírásra került az NHP+ hitelprogramban részt vevő pénzügyi intézmények, illetve a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal között együttműködési megállapodás,
- továbbá - a munkacsoport észrevételei alapján - véglegesítésre került az NHP+ hitelprogram terméktájékoztatójának mellékletében szereplő általános de minimis támogatás igénybevételeiről szóló nyilatkozat, valamint a csekély összegű agrár támogatásra vonatkozó igazolás.

2015-ben az agrártámogatások igénylésére szolgáló *Egységes Kérelem* elektronikus felülete és a benyújtáshoz kapcsolódó jogszabályok jelentősen megváltoztak, ennek okán ebben a negyedévben is további megbeszélésre került sor a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal képviselőivel. Az üléseket részletes konzultáció, a szakmai javaslatok alapos megvitatása követte. A tagszervezetek észrevételeinek, módosítási javaslatainak túlnyomó többségét elfogadták az érintett hatóságok.

○ *Az e-munkacsoport - az inkubációs program folytatása*

2015 februárjában indult el a Bankszövetség és a Mobiltárca Szövetség együttműködésében a Mobiltárca Inkubációs Program, amelynek elsődleges célja az érdeklődő tagbankok részére egy átfogó szakmai felkészítési, „tréning” program biztosítása a mobilfizetés területén. Az innovatív témában indított projekt első fázisában aktív érdeklődés volt tapasztalható, a négyszer fél napos képzéssorozaton 7 tagbankunk szakértői vettek részt. A résztvevők közül 3 bank döntött úgy, hogy továbbfolytatja a megkezdett munkát, és részt vesz a program második fázisában, amely során már „cégre szabottabban”, minden résztvevő bankkal egyéni szakmai konzultációkkal zajlott a munka. A résztvevők pozitív visszajelzései alapján magas színvonalú ismeretátadás és innovációs munka zajlott a program keretében, így felmerülhet a sikeres inkubációs program jövő évi újbóli meghirdetése - a további érdeklődő bankok számára.

○ *Az Okmányos Ügyletek munkacsoport*

Az Okmányos Ügyletek munkacsoport az idei évben számos ülést tartott. Ezeken megvitatta a Nemzeti Adó- és Vámhivatallal (NAV) az Elektronikus Közúti Áruforgalom Ellenőrző Rendszer kapcsán felvetődött, kockázati garancia-okiratokkal kapcsolatos szakkérdéseket. Ennek eredményeként módosították a NAV által elfogadott kockázati garanciatervezetek szövegét és pontosították a lehívási feltételeket.

A munkacsoport az építőiparban leggyakrabban alkalmazott teljesítési, szavatossági és jótállási garanciákról is többoldalú szakmai egyeztetést tartott, amelybe a Teljesítésigazolási Szakértői Szervet és az Építési Vállalkozók Országos Szakszövetségét is bevonta. A megbeszélésen a két éve fennálló TSZSZ eljárása során felmerült kérdésekről és javaslatokról egyeztettek az érintett felek. A munkacsoport ülésen elhangzottak alapján a TSZSZ a közeljövőben egy rövid tájékoztató "útmutatót" állít össze, amelyet a honlapján is nyilvánosságra hoz.

Kommunikáció

A harmadik negyedév leghangsúlyosabb banki kommunikációs témája a magáncsődről szóló törvény életbe lépésével és az autóhitelek forintosításával kapcsolatos banki felkészülés és tájékoztatás volt. Emellett a szövetségi kommunikációban folyamatos sajtóérdeklődés kísérte és jelentős hangsúlyt kapott a forint alapú és a devizában törlesztett hitelek elszámolása, mely az elszámolási folyamat második ciklusaként valósult meg. Szeptember 30-án sajtóanyagban foglaltuk össze és hangsúlyoztuk ki a témával kapcsolatos főbb információkat, miszerint: évtizedes banki szerződésállományokat mozgató, példa nélküli folyamat zárult a magyar bankszektorban. A bankok a jogszabályok szerint, határidőre, pontosan teljesítették az elszámolást. A folyamat közel egy éves fejlesztési és adminisztratív többletmunkát igényelt. A forintosítás és az elszámolás a bankszektor teljes saját tőkéjének harmadát teszi ki.

A korábbi eredményes gyakorlatnak folytatva egy sajtóklub eseményen és interjúk keretén belül foglaltuk össze és kommentáltuk az aktuális híreket. Az augusztus 31-i sajtótájékoztatón a Magyar Bankszövetség alelnöke és főtitkára összegezte a magáncsőd bevezetésével kapcsolatos, az ügyfelek számára fontos információkat, beleértve a rendszer gyakorlati elemeit. Az alelnök hangsúlyozta, hogy bár a magáncsőd intézményét az MBSZ – és ő személy szerint is - támogatja, bevezetését elhamarkodottnak tartja.

A sajtóklub másik fontos témája az autóhitelek forintosítása volt, amellyel kapcsolatban kiemeltük, hogy a most született törvény bevezetését a Bankszövetség már korábban is javasolta, és a fogyasztók szempontjából ésszerű lépésnek tartja.

A magáncsőddel foglalkozó szakmai munkacsoport tagjai több konferencián, szakmai fórumon vettek részt előadóként és moderátorként, a törvény és végrehajtási rendeleteinek értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatban.

A negyedév során kiadott további sajtóközleményben a bankkártya birtokosok figyelmét hívtuk fel az - előzőekben már említett - telefonos csalássorozatra. A 3 hónapos időszak alatt mintegy 720 alkalommal szerepeltünk az online sajtóban, ezt követte a nyomtatott megjelenések száma körülbelül 270 esetben, és az elektronikus médiumokban való szereplés, hozzávetőleg 200 alkalommal. Összességében a negyedév során több mint 1190-szer jelent meg a Magyar Bankszövetség a magyarországi médiumokban.

Pénz7 – A 2015-ös eredmények értékelése, felkészülés 2016-ra

A Pénz7 program 2015-ben széles körű szakmai együttműködéssel teremtett egy új, szektoron átívelő platformot a pénzügyi kultúra fejlesztésére. Az európai szintű összefogás Magyarországon is markáns eredményt hozott a figyelemfelkeltésben, a pénzügyi ismeretek játékos megalapozásában.

A Bankszövetség Elnöksége szeptemberi ülésén elfogadta a Pénz7 2016. évi alapkoncepcióját, és az MBSZ újbóli csatlakozását a páneurópai programhoz. 2016-ban a program ismét a Pénziránytű Alapítvány társszervezői együttműködésével és az Emberi Erőforrások Minisztériumának szakmai támogatásával juthat el országszerte az iskolákba; a pénzügyek tudatos kezelése, a megtakarítások témakörben. 2016-ban a Bankszövetség a Pénz7 főkoordinátoraként ellátja a központi szervezői feladatokat, összehangolja a kommunikációt, megszervezi a nyitóeseményt, valamint keretet ad a Pénz7 során megvalósuló és ahhoz kapcsolódó pénzügyi tudatossági eseményeknek. A magyarországi iskolai programhét az európai keretprogramot egy héttel megelőzően – 2016. március 7. és 11. között - zajlik, az azt követő héten (március 14. és 20. között) pedig a tagintézmények számára nyílik lehetőség, hogy saját, pénzügyi kultúrát támogató kezdeményezéseik megvalósításával tegyék még érdekesebbé, színesebbé a programot. A 2016-os eseményhét céljai közt az iskolákba látogató önkéntes pénzügyi szakemberek számának és szerepének a növelése is szerepel.

I Globális szabályozás

I.1 Pénzügyi Stabilitási Tanács (FSB¹⁹)

Az FSB július elején bejelentette, hogy **felmérést**, illetve szakértői értékelést (peer review) készít **a(z)** - pénzügyi alapokon kívüli - **árnyékbanki tevékenységre vonatkozó szabályozási keretek alkalmazásáról**. A felmérés során az érdekeltektől (felügyeleti hatóságoktól, pénzügyi intézményektől, iparági és fogyasztói érdekképviselőktől és más érintettektől) az alábbi kérdéskörökre vártak kommentárt, illetve választ:

- Milyen intézményi intézkedések szükségesek az árnyékbanki tevékenység új formáinak a megragadásához, a szabályozói keretek meghatározásához és felülvizsgálatához a pénzügyi stabilitás biztosítása érdekében?
- Milyen típusú információk kellenek az árnyékbanki kockázatok beazonosításához a pénzügyi rendszerre potenciálisan kockázatot jelentő intézmények esetében?
- Hogyan lehet megerősíteni az árnyékbanki tevékenységet végző intézményekre vonatkozó nyilvánosságra hozatali követelményeket?
- A beazonosított pénzügyi stabilitási kockázatokat mérséklő gazdaságpolitikai eszköztár megtervezése.

A konzultációs időszak július 24-ig tartott. Az FSB a tervek szerint 2016 elején publikálja az eredmények alapján összeállított szakértői jelentést.

2014 júliusában a **legfontosabb kamatláb benchmarkok reformjáért** felelős csoport (OSSG²⁰) két javaslatot tett a terület reformjára. Az egyik szerint lépéseket kell tenni a létező benchmarkok (LIBOR, EURIBOR, TIBOR együtt „IBORs”) megerősítésére, a lehető legszélesebb adatbázis felhasználásával. A másik javaslat - a közel kockázatmentes tranzakciónál használatos - alternatív benchmark(ok), az RFRs²¹ kidolgozására vonatkozott. Az egy évvel későbbi helyzetjelentés szerint mindkét területen jelentős előre haladást értek el. Az IBORs reformot érintő munka során áttekintették a meglévő benchmarkok módszertanait és definícióit, adatokat gyűjtöttek, megvalósíthatósági tanulmányokat készítettek, áttanulmányozták a jogi aspektusokat és széles körben konzultáltak az inputot adó bankokkal, a felhasználókkal és az egyéb érdekcsoportokkal. Bár az FSB javaslatok a három legfontosabb IBOR-ra irányultak, más FSB tag joghatóságok (így Ausztrália, Kanada, Hong Kong, Mexikó, Szingapúr, Dél-Afrika) is megreformálták az irányadó mutatókat. A potenciális RFRs tekintetében a kulcspiacokon adatgyűjtési gyakorlatokat végeztek. Ahol még nincs ilyen benchmark, ott jelenleg alakítják ki azt, az euró övezeten, Japánon, az Egyesült Királyságon és az USA-n kívül néhány más tagországban is.

Az FSB idén júliusban az **OTC derivatíva piacok** – 2009-ben a G20 vezetők által elfogadott – **reformjáról** a kilencedik helyzetjelentését tette közzé. A dokumentum szerint:

- A reformok a leginkább a kereskedési adatok jelentése, illetve a nem központi szerződő félnél (CCPs²²) elszámolt derivatív ügyletek magasabb tőkekövetelménye tekintetében valósultak meg.

¹⁹Financial Stability Board: a pénzügyi szabályalkotás legmagasabb nemzetközi testülete

²⁰ Official Sector Steering Group

²¹ risk-free interest rate benchmark

²² central counterparties

- További előrehaladást értek el a sztenderdizált OTC derivatívák központi elszámolásának a támogatásában: jelenleg öt joghatóság írja elő egy vagy több terméktípus központi elszámolását és jövőre több más országban is előrelépés várható.
- Néhány joghatóságban kialakították a sztenderdizált szerződések szervezett kereskedési platformjára vonatkozó szabályozási kereteket.
- A nem CCPs-nél elszámolt derivatívák letéti (margin) követelményeire vonatkozó BCBS-IOSCO által meghatározott szabályozási keretek implementálása a legtöbb joghatóságban még a kezdeti fázisban van.
- Folyamatosan terjed az OTC derivatíva reformot támogató központi infrastruktúrák elérhetősége és használata.

A hatóságok folyamatosan nyomon követik a reformok bevezetését, beleértve például a tranzakciós jelentések harmonizálását, az uniformizált kereskedelmi és termékazonosítók kialakítását, a CCPs helyreállítására és szanálására vonatkozó előírások összehangolását, illetve a határon átnyúló szabályozási témaköröket.

Az FSB július végén úgy döntött, hogy az eszközközeli tevékenységből eredő pénzügyi stabilitási kockázatokra vonatkozó munka befejezéséig vár a **rendszer szempontból fontos nem bank nem biztosító globálisintézmények (NBNI G-SIFIs²³) beazonosítási módszertanának** a véglegesítésével. Az eszközközellel kapcsolatos munkáról még az idén beszámolnak a G20-aknak, és a tevékenység alapú szabályozásra jövő tavasszal tesznek javaslatokat. Az IOSCO-val közösen csak ezt követően véglegesítik az NBNI G-SIFIs beazonosítására vonatkozó módszertant.

Az FSB augusztus végén nyilvánosságra hozta a **G-SIBs²⁴ szanáláskor beszámítható teljes veszteségviselő kapacításra (TLAC²⁵) vonatkozó szabályozás alapelveinek** véglegesítésére irányuló javaslatát és a kapcsolódó szabály jegyzékét (Term Sheet). A TLAC bevezetésének az ütemezéséről, illetve minimális célszintjéről még nincs végleges döntés. Az érvényes javaslat szerint a szabályozást 2019. január 1-től kell alkalmazni a G-SIBs bankokra. A TLAC minimális értéke nem lehet kisebb, mint a kockázattal súlyozott eszközök 16-20%-a; a TLAC áttételi ráta minimális szintje 6% (az áttételi rátára vonatkozó Bazel III szabályok hatályba lépésétől az ott meghatározott érték kétszerese). A G-SIBs bankoknak 36 hónapjuk lesz a TLAC követelményeknek való megfelelésre.

Az FSB a **G20 pénzügyminiszterek és jegybankelnökök szeptember eleji ankarai találkozója** előtt három jelentést készített. A „**Vállalatfinanszírozási struktúrák és ösztönzők**” című jelentés a G20-ak februári felkérésére az IMF, az OECD, a BIS, az IOSCO és a Világbank Csoport szakértőinek a közreműködésével jött létre. Célja a vállalati forrásszerkezetet befolyásoló tényezők, illetve a finanszírozási szerkezet pénzügyi stabilitásra gyakorolt hatásának a vizsgálata. A tanulmány öt részből áll:

- a nem pénzügyi vállalatok adósságának növekedése a válság óta, beleértve a régiók és országok közötti különbségek bemutatását,
- a trendeket befolyásoló ösztönzők bemutatása, beleértve a strukturális és szabályozási tényezőket,
- a vonatkozó pénzügyi stabilitási megfontolások,
- a makroprudenciális politikák potenciális szerepe,
- és a lehetséges lépések (intézkedések) felvázolása.

A jelentés az adathiányok kitöltésére (kiküszöbölésére) az adósság illetve részvény finanszírozás között fennálló adózási különbségek kezelésére, a konjunkturális tényezők makroprudenciális eszközökkel történő kezelésére, és a munka 2016-os folytatására tesz javaslatot.

²³ non-bank non-insurer global systemically important financial institutions

²⁴ Global systemically important banks: rendszer szempontból fontos globális bankok

²⁵ Total Loss Absorbing Capacity, ez tartalmilag többé-kevésbé megfelel az EU BRRD irányelvben szereplő, valamennyi bank számára előírt MREL-nek (Minimum Requirement for own funds and Eligible Liabilities).

A pénzügyi válság nyomán a G20-ak megállapították, hogy az adathiány nagyban hátráltatta a kockázatok felismerését, beazonosítását és kezelését. Ennek jegyében 2009-ben programot indítottak az **adathiányok kitöltésére (DGI²⁶)**. A témával kapcsolatban az FSB az IMF-fel közösen szeptemberben a hatodik státuszjelentést adta közre. A jelentés szerint a DGI-ben megfogalmazott javaslatok implementálása 2015 végére, 2016 elejére szinte teljesen befejeződik. A program nyomán rendelkezésre álló adatokat egyre nagyobb mértékben használják a pénzügyi stabilitási elemzésekhez és a makrogazdasági döntések meghozatalához mind nemzeti, mind regionális, mind internacionális szinten. A szakértők az adatgyűjtési program öt évvel történő meghosszabbítását javasolták (DGI-2), azzal a céllal, hogy elősegítsék a G20 országok a rendszeres, jó minőségű, konzisztens adatszolgáltatását, a megfelelő statisztikák előállítását és nyilvánosságra hozatalát. A program kiterjesztését - mint azt a szeptemberi kommunikében bejelentették - elfogadták a G20 illetékes döntéshozói.

Az FSB, a BIS és az IMF a **FOREX kitettségekre** vonatkozó adatgyűjtéssel kapcsolatban is jelentéseket készített. Az e téren folyó munka jelenlegi fázisának a fő célja a határon átnyúló kockázatok jobb felmérése és értékelése. A DGI program meghosszabbításával, annak részeként, a FOREX kitettségekre vonatkozó adatgyűjtéseket is folytatják.

I.2 Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság (BCBS²⁷)

Szeptember elején a Bázeli Bizottság (formálisan a BIS igazgatótanácsa) **új elnököt** választott **Jens Weidmann**, a német Bundesbank elnök személyében. Az új elnök 2015. november 1-től Christian Noyer nyugalomba vonuló francia jegybankelnököt váltja, aki 2010 márciusától töltötte be a posztot.

A BCBS július elején konzultációt kezdett **a hitelértékelési kiigazítási (CVA²⁸) kockázat szabályozási kereteinek a felülvizsgálatára**. A felülvizsgálat három fő célt tűzött ki maga elé: nevezetesen, hogy (i) a bázeli tőkeszabályozás a CVA kockázat és a CVA hedge minden fontos tényezőjét lefedje; (ii) összhangba hozza a tőkekövetelmény szabályozást a különböző számviteli rendszerek által alkalmazott valós értékelésű CVA-val; és (iii) biztosítsa az összhangot a kereskedési könyvi szabályozás folyamatban lévő gyökeres felülvizsgálatával. A konzultációs dokumentum egy belső modellen alapuló, és egy a kereskedési könyvi szabályozás változásait tekintetbe vevő sztenderd módszert kínál a CVA kockázat számítására. Ugyanakkor azoknak a bankoknak, amelyek kereskedési tevékenységük jellegzetességei miatt kisebb valószínűséggel számítanak rendszeresen CVA-t, egy alapszámítás is a rendelkezésükre áll.

A BCBS ugyancsak július elején publikálta **a bankfelügyelet kiszámíthatóságáról és hatásairól szóló jelentését**. A jelentés abból indul ki, hogy a válság nyomán megszületett szabályozási reformok önmagukban - a hatékony felügyelet támogatása nélkül - nem elégségesek a pénzügyi intézmények biztonságának és stabilitásának a megteremtéséhez. Az elmúlt években a felügyelet felülvizsgálta stratégiájukat és korábbi gyakorlatukat. A felügyelet átfogóbbá és „tolakodóbbá” vált és a banki működés mind több vetületét vette számításba. A felügyelet arra is törekszenek, hogy minél inkább megismerjék saját tevékenységük hatásait. A felügyelet hatásának mérése viszonylag új terület, és bár az egyes felügyeleti törekszenek intézkedéseik hatásainak megragadására, ennek mérésére nincs egységes módszertan vagy indikátor. Jelenleg még a tapasztalatok összegzése zajlik, miközben a felügyeleti gyakorlatok maguk is fejlődnek. A jelentés azt is bemutatja, hogy a kiszámítható, jól megtervezett felügyeleti rendszerek hogyan tudják segíteni a működési

²⁶ Data Gaps Initiative

²⁷ Basel Committee on Banking Supervision

²⁸ credit valuation adjustment

függetlenséget és erősíteni a transzparenciát, miközben megőrzik az intézmény specifikus, titkos információkat. A jelentés külön részekben tárgyalja a felügyeleti trendeket; a felügyeleti célokat; a felügyelet hatásának a mérését; a kiszámíthatósági aspektusokat, illetve a kérdőíves felmérésre adott válaszokból leszűrhető megállapításokat.

A BCBS július közepén adta ki a **banki vállalatirányítási alapelvekre vonatkozó útmutatót**, amely a korábbi 2010-es útmutató helyébe lép. A felülvizsgált irányelvek:

- Kiterjednek az igazgatóság (board) hatékony kockázatkezelő rendszerek implementálásában betöltött szerepére;
- Egyaránt hangsúlyozzák az igazgatóság kollektív alkalmasságának a fontosságát, és az egyes tagok arra vonatkozó kötelezettségét, hogy kellő időt fordítsanak a feladataikra és lépést tartsanak a bankszakma fejlődésével;
- Megerősítik a kockázat kezelésre (risk governance) vonatkozó iránymutatást; beleértve az egyes üzleti területek, kockázatkezelési teamek, belső ellenőrzési és kockázati kontroll egységek kockázatkezelésben játszott szerepét, illetve kiemelik a kockázatkezelést meghatározó jól megalapozott kockázati kultúra bankon belüli fontosságát;
- Útmutatást adnak a felügyeletnek a bankok által használandó, az igazgatósági tagok és a felső vezetők kiválasztására szolgáló folyamatok kialakításához;
- Aláhúzzák, hogy a kompenzációs rendszerek a vállalatirányítási és ösztönzési struktúra kulcselemei, amelyek segítségével az igazgatóság és a felső vezetés az elfogadható (kívánatos) kockázatvállalási magatartást közvetíti és megerősíti a bank működési és kockázati kultúráját.

BCBS folyamatosan nyomon követi a felügyeleti kollégiumok működését. Az elmúlt évben felülvizsgálta a témában megjelent 2010-es útmutatóját, és idén júliusban **helyzetjelentést** tett közzé **a felügyeleti kollégiumok hatékony működése alapelveinek az implementálásáról**. A helyzetjelentés főbb megállapításai a következők:

- Bár egyes területeken még javítani kell, általánosságban - anya és fogadó (home-host) szempontból egyaránt - megállapítható, hogy a felügyeleti kollégiumok működése folyamatosan javult és jelentős előrehaladást értek el a kollégiumokra vonatkozó alapelvek implementálásában.
- A kollégiumoknak meghatározó szerepük van az anya és a fogadó felügyeletek támogatásában, a sérülékenységek és kockázatok átfogó értékelésében, beazonosításában és időben történő felismerésében.
- A kollégiumok a globális cégek felügyeletét érintő kérdések megvitatásának a meghatározó fórumaivá váltak és közreműködnek a felügyeleti értékelések megtervezésében.
- A nemzetközileg aktív bankok különböző méretére, komplexitására és globális szerepére való tekintettel az anyaországi felügyelet a kollégiumi struktúrák széles skáláját alakították ki, és a kollégiumi tagság kialakításakor nagyobb figyelmet fordítanak a fogadó országi felügyelet szempontjaira.
- A jogi és intézményi megállapodások a sikeres kollégiumi működés fontos tényezői, és az elmúlt években növekvő szerephez jutottak, de a tagok közötti bizalom és kölcsönös megértés legalább annyira fontosak.
- A kollégiumi tagok közötti együttműködés hozzájárul a határon átnyúló tevékenységet folytató bankcsoportok felügyelete hatékonyságának a javulásához.
- Miközben a felügyelet arról számoltak be, hogy a kollégiumok javítottak a felügyelt intézményekkel való párbeszédén, számos cég jelezte, hogy több visszajelzést szeretne a kollégiumi megbeszélésekről.
- Bár némi előrehaladás a kollégiumok válsághelyzetek kezelésére való felkészültségében is tapasztalható, ez a terület jelenti az egyik legnagyobb implementációs kihívást, részben azért

mert néhány, korábban a kollégiumok által betöltött hatáskört a válságkezelési csoportok a magukénak feltételeznek.

A Bázeli Bizottság a pénzügyi piacok válság utáni fejlődésének a figyelembe vételével felülvizsgálta 2002-ben készült, **a rossz bankok beazonosítására és kezelésére vonatkozó útmutatóját**. A korábbi útmutatóhoz képest a főbb változások a következők:

- Az útmutató hangsúlyozza a korai beavatkozás és a helyreállítási és szanálási eszköztár használatának a szerepét és korszerűsíti a rossz helyzetű bankokkal kapcsolatos felügyeleti kommunikációt.
- Iránymutatást ad a felügyeleti gyakorlatok javítására, úgy mint a makroprudenciális értékelések, a stressz tesztek, az üzleti modell elemzések felügyeleti munkában való felhasználása; illetve a bankok vállalatirányítási gyakorlatának a megerősítése.
- Ráirányítja a figyelmet az olyan területekre, mint a likviditáshiány, a túl nagy kockázati koncentráció, az ellentétes hatású kompenzálás, és a nem megfelelő kockázat kezelés.
- Kiterjeszti az irányelveket a felelős hatóságok közötti kooperációra és információ cserére.

A BCBS az IOSCO-val közösen dolgozta ki és publikálta **az egyszerű, átlátható és összehasonlítható (STC²⁹) értékpapírosítás kritériumait**. A dokumentum célja, hogy segítsen az intézményeknek az STC struktúrák kialakításában, de nem szándéka a részletes átvizsgálás helyettesítése. Az STC értékpapírosítás ismérvei nem terjednek ki minden részletre és nem kötelező jellegűek. A speciális igények kielégítése további kritériumok részletesebb kidolgozását teheti szükségessé.

Az egyszerűség követelménye szerint az értékpapírosítás alapjául szolgáló eszközöknek homogénnek kell lenniük egyszerű jellemzőkkel, és nem túl komplex tranzakciós szerkezettel. Az átláthatósági kritérium megkívánja, hogy a befektetők elegendő információt kapjanak az alapul szolgáló eszközről és tranzakciós struktúráról, illetve a tranzakció résztvevőiről. Az információ átadás formája nem gátolhatja transzparenciát, ellenkezőleg elő kell segítenie a befektetői értékelést. Az összehasonlíthatóság a befektetőket segíti az értékpapírosított termékek megértésében, a termékek közötti eligazodásban, lehetővé téve az egy eszköz csoportba tartozó, különböző termékek közötti összehasonlítást.

A Bázel III szabályozásról készített, szeptemberben napvilágot látott nyolcadik **monitoring jelentésben** a Bázel III szabályozás teljes körű hatályba lépését feltételezték. A számításokhoz 221 bank (100 globálisan aktív bank (Group1) és 121 kisebb, 3 milliárd EUR alatti saját tőkével rendelkező bank (Group2)) adatait használták. A 2014. december 31-i adatok szerint a fél év során a mutatók javultak. A CET1 és a Tier1 szerinti tőkehiányok – ha voltak ilyenek – mindkét csoportban mérséklődtek. Az átlagos tőkemegfelelési mutató a Group1 bankoknál 11,1%, a Group2 bankoknál 12,3% volt. A likviditás fedezeti mutató (LCR³⁰) a Group1 bankoknál 125% volt, 4 százalékponttal javult a félévvel korábbihoz képest. A Group2 bankoknál az LCR átlagos szintje 144% volt, négy százalékponttal emelkedett. A bankok a nettó stabil finanszírozási mutatóra (NSFR³¹) vonatkozó előírásokat is teljesítették a Group1 111%-os, a Group2 114%-os átlagos értéket produkált. (Az első csoportban a bankok 75%-a, a másodikban 85%-a érte el a 100%-os értéket).

II Európai szabályozás

Szeptember 9-én Jean-Claude Juncker, az Európai Bizottság elnöke „**A becsületesség, az egység és a szolidaritás ideje**” címmel számolt be az Európai Unió állapotáról. Egyidejűleg a Bizottság írásban is

²⁹ simple, transparent and comparable

³⁰ Liquidity Coverage Ratio

³¹ Net Stable Funding Ratio

áttekintette, hogy az eltelt egy évben milyen előrehaladást ért el az EU **a tavaly júniusban lefektetett tíz prioritást** - (i) munkahelyek teremtése, a gazdaság és a beruházások újbóli gyorsabb növekedése; (ii) összekapcsolt egységes digitális piac; (iii) ellenálló/válságtűrő Energia Unió egy előretekintő klímaváltozási politikával; (iv) elmélyültebb és igazságosabb belső piac, megerősített ipari bázissal; (v) szorosabb és igazságosabb Gazdasági és Monetáris Unió (EMU); (vi) ésszerű és kiegyensúlyozott kereskedelmi megállapodás az Egyesült Államokkal; (vii) a kölcsönös bizalomra épülő, az Igazság és Alapvető Jogok Uniója; (viii) előrelépés a migráció új politikája felé; (ix) Európa legyen erősebb globális szereplő; (x) a demokratikus változások Uniója - illetően. Parlamenti beszédében Juncker kiemelte, hogy az Unió nem a szokásos üzletmenet napjait éli. Hangsúlyozta, hogy nyíltan kell beszélni azokról a nagy problémakörökről, amelyekkel az Unió szembenéz és változtatni kell azon a helyzeten, hogy az Európai Unió nem eléggé európai és nem eléggé unió.

II.1 Egységes Felügyeleti Rendszer (SSM³²), Európai Központi Bank

Az opciók és nemzeti diszkréciók kezelése

Az európai nagybankok közvetlen felügyeletét ellátó EKB ebben a szerepkörében szembesült azzal, hogy az egyes tagországokban alkalmazott szabályok és felügyeleti gyakorlatok az egységes európai szabálykönyv (Single Rulebook) dacára is sok tekintetben eltérőek. A széles körben alkalmazott opciók és nemzeti diszkréciók (ONDS³³)- mint azt az SSM vezetője egy előadásában kifejtette:

- lényegesen befolyásolják a prudenciális szabályozás szigorúságát,
- megnehezítik a tőkeegfelelési mutatók összehasonlíthatóságát,
- a befektetők számára nehezítik a tőke/ finanszírozási költségek árazását,
- tovább fokozzák a szabályozás komplexitását, bonyolultságát,
- alkalmat adnak a szabályozási arbitrázsra,
- versenyhátrányt okoznak a szigorúbb szabályozást alkalmazó tagállamokban működő bankoknak,
- kockázatot jelentenek a pénzügyi szektorra,
- nehezítik az SSM felügyeleti hatóság munkáját.

Az SSM kiemelt feladatként kezeli az opciók és nemzeti diszkréciók megszüntetését legalább az általa közvetlenül felügyelt bankok, csoportok esetében. Ennek jegyében az EKB felügyeleti tanácsa július 22-n elfogadta az opciók és nemzeti diszkréciók harmonizálását célzó munkaprogramot. A program mintegy 100 elemet tartalmaz és nem terjed ki a három éven belül kifutó, átmeneti ONDs-ra. Az ONDs leépítése jogilag EKB Határozat³⁴ formájában történik. Az előkészítés során az általános és az egyedi diszkréciókat el kell választani, mert a kezelésük eltérő jogi megoldást igényel. A szándékok szerint a Határozat tervezetét (bár ez nem jogi kötelezettség) novemberben bocsájtják nyilvános konzultációra. A Határozat elfogadásával a munka nem ér véget, az SSM a nemzetállami hatáskörbe tartozó eltérések, illetve a tőkekövetelmény rendelet (CRR³⁵) teljes harmonizálását is kezdeményezi.

Az AnaCredit³⁶ Projekttel kapcsolatos fejlemények

Az EKB által tervezett központi analitikus hitel-adatbázis (AnaCredit) kapcsán az Európai Bankföderáció (EBF) konzultált az Európai Központi Bank statisztikai részlegével. Az EBF kétségesnek véli az egyedi adatgyűjtésre irányuló project jogi megalapozottságát és sérelmezi, hogy a bevezetést nem előzi meg nyilvános konzultáció. Ezen fenntartásait az EBF az EKB elnökének írt levélben is kifejtette. Válaszában az elnök hangsúlyozta, hogy az EKB szerint a jelentési sztenderdek és definíciók

³² Single Supervisory Mechanism

³³ Options and National Discretions

³⁴ ECB Decision

³⁵ Capital Requirements Regulation

³⁶ Analytical Credit Dataset (egyes adatokat tartalmazó hitel-adatbázis)

harmonizálása hasznos a bankszektor számára, javítja a hatékonyságot. A több visszacsatolás (feedback loop) és a határon átnyúló benchmarkok kialakítása támogatni fogja a bankok saját hitelkockázat értékelését. Azt is leszögezte, hogy az AnaCredit statisztikai rendelet, ezért jogilag arról nem kell nyilvános konzultációt tartani. Mindemellett az EKB, illetve a tagországok jegybankjai sokoldalú konzultációt folytattak az érdekeltekkel.

Európai parlamenti képviselők ugyancsak felvilágosítást kértek az EKB-től az AnaCredit projekttel kapcsolatban, elsősorban a nyilvános konzultációt, az adatvédelmi szabályok betartását, illetve az arányosság elvének alkalmazását érintően. Válaszában Mr. Draghi kimerítően taglalta az AnaCredit monetáris politikai és pénzügyi stabilitási hozadékait. Az arányosság alkalmazását illetően a küszöbértékek meghatározásánál óvatosságra van szükség, hiszen az AnaCredit egyedi (granular) adatokat gyűjt, ugyanakkor a tagok központi bankjai derogációt adhatnak. A végrehajtás során az EU adatvédelmi szabályait alkalmazzák, a háztartási hitelekre vonatkozó információkat anonimizálják.

A legutóbbi információk szerint az EKB Statisztikain Bizottsága szeptemberben ismét tárgyalta az AnaCredit rendeletről, de az még nem került a Kormányzótanács elé.

Az AnaCredit projektet az EKB egy szélesebb hatáskörű adatgyűjtési reform, az új Európai Jelentési Keretek (ERF³⁷, illetve „Az integrált banki adatgyűjtési szótár” (B.I.R.D.³⁸) bevezető elemeként tekinti, amit a következő években kíván kifejleszteni. Az ERF-ben az adatgyűjtés megvalósítaná az „egyetlen belépési pont” elvet, a bankoknak az operációs rendszereikben rendelkezésre álló, tranzakció szintű adatokat kell majd szolgáltatniuk automatizált és integrált módon. A projekt nagy kezdeti ráfordítást követel a bankoktól, míg a számukra is hasznosítható eredmények csak a folyamat legvégén, évek múlva várhatók.

ESRB³⁹ jelentés az üzletviteli kockázatról

Az ESRB jelentése a tipikusan cég specifikus üzletviteli kockázatnak (conduct risk) két rendszerszintű vetületét tárta fel. Egyrészt a bankok hibás üzletvitelének társadalmi költséget jelent, rombolja a szektorba vetett bizalmat és visszatartja a pénzügyi szolgáltatások igénybe vételétől. Másrészt - miközben a hibás üzletvitelért kiszabott bírságok korrekciós mechanizmusként szolgálnak - rendszerkockázati elemet jelenthetnek a felhasználókra áthárított költségek miatt. Az említett rendszerkockázatok kezelésére a jelentés az alábbi intézkedéseket javasolja:

- A hibás üzletvitel minden szinten elkerülendő. A bankoknak úgy kell kialakítani magatartásukat, eljárásaikat, belső ellenőrzésüket és megfelelése (compliance) mechanizmusukat, hogy korlátozzák a hibás üzletmenet lehetőségét.
- A jogi személyek azonosító (LEI⁴⁰) rendszer alkalmazását az ügyfelek minél nagyobb hányadára ki kell terjeszteni.
- Biztosítani kell, hogy a Felügyeleti Felülvizsgálati Folyamat (SREP) során figyelembe vegyék a hibás üzletvitel lehetőségének a rendszerszintű hatását. Ha szükséges a hatóságok olyan második pilléres intézkedéseket alkalmazhatnak, mint a belső irányítás és megfelelés megerősítésének az előírása, vagy többlet tőke megkövetelése.
- Elő kell segíteni az olyan nemzetközi szabályozás testületek, mint FSB és a BCBS közötti koordináció növelését. Koordinációs kereteket kell kialakítani, melyek tartalmazzák a legjobb gyakorlatokat és biztosítják, hogy a szankciók tovagyrúzó hatását jól kezelik.
- A potenciális üzletviteli kockázatot adekvát módon figyelembe kell venni a jövőbeni stressz teszteknel. Az Európai Bankhatóságnak (EBA) az ESRB-vel együttműködésben ki kell dolgoznia az erre vonatkozó módszertant.

³⁷ European Reporting Framework)

³⁸ Banks' Integrated Reporting Dictionary

³⁹ European Systemic Risk Board: Európai Rendszerkockázati Testület

⁴⁰ Legal Entity Identifier

II.2 Tőkepiaci Unió (CMU⁴¹)

A Tőkepiaci Unió közép- és hosszú távú prioritásai

Yves Mersch, az Európai Központi Bank igazgatósági tagja egy szeptemberi Eurofi konferencián a CMU euró rendszerre vonatkozó közép- és hosszú távú prioritásairól beszélt. Kifejtette, hogy

1. A tőkepiaci Unió előnyeinek a tényleges érvényesüléséhez megfelelő jogi és szabályozási kereteken nyugvó magas szintű pénzügyi integráció szükséges. Ez feltételezi a csődszabályozás, a társasági jog, illetve a pénzügyi termékek adóztatásának az erőteljesebb harmonizálását, ami nagy politikai kihívást jelent. A cél az, hogy a befektetők az Unió bármely területén ugyanazokkal a költségekkel és feltételekkel jussanak finanszírozáshoz. A CMU felé vezető úton a felügyeleti struktúra is felülvizsgálatra szorul és az egységes szabálykönyvre is szükség lesz. Mindez nagy politikai kihívást jelent.

2. A hamarosan megjelenő Akciótervben meghatározott egyértelmű szakaszhatárok és határidők segítik az implementálást.

3. A piacvezérelt kezdeményezések a tőkepiacok támogatására fontosak, de elégtelenek. Ezért fontos, hogy a tervezett szabályozásváltozások megvalósuljanak. Az egységes tőkepiaci szabálykönyv (single rulebook) véglegesítésére irányuló bátor kezdeményezés előnyökkel jár, de fokozatos megközelítést kell alkalmazni az olyan jogszabály harmonizációnál, ahol a politikai érzékenység rövidtávon megakadályozza az összeurópai intézkedéseket.

4. Megfelelő figyelmet kell fordítani a pénzügyi stabilitás megőrzésére, az olyan területeken is, mint az árnyék banktevékenység.

5. Az egységes tőkepiaci szabálykönyvet ki kell egészíteni a felügyeleti tevékenység konvergenciájával; a szabályok egységes bevezetésének és alkalmazásának a kikényszerítésével

6. A pénzügyi infrastruktúrák tagoltságának, töredezettségének csökkentése a CMU központi eleme. Tudatában kell lenni annak, hogy a bankok továbbra is fontos szerepet játszanak a reálgazdaság finanszírozásában és a tőkepiacok elérhetőségének a biztosításában.

CMU Akcióterv az üzleti tevékenység és a beruházások finanszírozásának a fellendítésére

Az Európai Bizottság szeptember 30-án vezette be a Tőkepiaci Unió Akciótervét, amely a mind a 28 tagállamra kiterjedő, valódi egységes tőkepiac létrehozására irányul. A Bizottság egyik legfontosabb célkitűzése a munkahelyteremtés, a gazdaság és a beruházások növekedésének az elősegítése. A Tőkepiaci Unió kulcsfontosságú pillére a Beruházási Tervnek, ami a finanszírozási források növelésével és diverzifikálásával kívánja kezelni beruházások kívánatosnál alacsonyabb szintjét.

A Tőkepiaci Unió Akcióterve a következő négy alapelven nyugszik:

- Több és nagyobb lehetőség biztosítása a befektetők számára.
- A finanszírozás összekapcsolása a reálgazdasággal.
- Egy ellenállóbb és erősebb pénzügyi rendszer megteremtése.
- A pénzügyi integráció elmélyítése és a verseny erősítése.

Az Akcióterv a korai intézkedések alábbi körét tartalmazza:

- Az értékpapírosítás új szabályrendszerének kialakítása.
- A Solvency II új szabályai az infrastrukturális projektek kezelésére.
- Nyilvános konzultáció a kockázati tőke szabályozásról.
- Nyilvános konzultáció a fedezett kötvények (Covered Bonds) szerepéről.
- A pénzügyi törvények kumulatív hatásainak felmérése.

A Bizottság a CMU megvalósítási folyamatában célratörő és pragmatikus közelítést alkalmaz, lépésről lépésre halad előre, szigorú közgazdasági elemzések alapján a lehetséges pénzügyi kockázatok figyelembe vételével.

⁴¹ Capital Market Union

Az Európai Bankföderáció szeptember 30-i közleményében támogatta a Tőkepiaci Unió Akciótervét. Üdvözölte, hogy az Európai Bizottság elismeri a bankrendszer döntő fontosságú szerepét a gazdasági növekedés segítésében és ennek a kiegészítésére keres új eszközöket. Az elmúlt években bevezetett kockázatkerülésre ösztönző banki szabályozás megnehezítette a bankok számára az európai vállalatok finanszírozását, különösen a kis és középvállalatok esetében. A vállalatfinanszírozás opcióinak szélesítésével - beleértve az értékpapírosítást is - a CMU a magántőke befektetést igénylő vállalatok számára megnyitja az eddig zárt tőkepiacokat és segít a latens növekedési potenciál felszabadításában.

Értékpapírosítás

Az Európai Bizottság a Tőkepiaci Unió létrehozását célzó Akciótervvel párhuzamosan az értékpapírosítási rendeletre és a tőkekövetelmény rendelet (CRR) módosítására vonatkozó javaslatát is nyilvánosságra hozta. Az értékpapírosítás fenntarthatóságának az igényével világosan meghatározták **az egyszerű, átlátható és szabványosított (STS⁴²) értékpapírosítás kritériumait**. (Az egyszerűségi kritériumok között a homogenitás előírása mellett az újra-értékpapírosítás tiltása, a megfelelően hosszú hiteltörténet előírása és az értékpapírosított eszközök kibocsátónak való átadása is szerepel. Az átlátható és szabványosított kritériumoknak való megfelelés feltételezi, hogy a becsomagolt eszközökre ugyanazokat a hitelezési kritériumokat alkalmazták (nincs kimazsolázás), hogy az eszközök minimum 5%-a a kezdeményezőnél marad, hogy az információk kellőképpen részletesek és az adatokat folyamatosan közzéteszik, valamint, hogy a felek közötti szerződéses kötelezettségek és felelősségek világosan meghatározottak.)

Az értékpapírosítási rendeletet és a CRR módosítását magában foglaló értékpapírosítási csomag célja:

1. A piac fenntartható alapokon történő újraélesztése, hogy az STS értékpapírosítás a gazdaság hatékony finanszírozási csatornája legyen;
2. A kockázatok az intézményi befektetők szélesebb körének való átadásának a lehetővé tétele;
3. Annak biztosítása, hogy az értékpapírosítás úgy a bankok, mint bizonyos nem bank intézmények (például biztosítók) számára és hatékony finanszírozási mechanizmust jelentsen;
4. A befektetők védelme és a rendszerkockázatok kezelése.

A javaslattal a Bizottság nem kíván visszatérni a „régiről”, az átláthatatlan, komplex és másodrendű instrumentumok világába, hanem az egyszerű és átlátható és szabványosított termékek megkülönböztetésével az EU gazdaság olyan finanszírozási csatornáját akarja megteremteni, amely nem veszélyezteti a pénzügyi stabilitást.

A rendelet tervezet pontosan körülhatárolt közzétételi követelményeket határoz meg mind az értékpapírosítást kezdeményezővel, mind a szponzorral, mind a kibocsátóval szemben, akiknek tevékenységét - a telephely és tevékenység szerint illetékes - felügyeleti hatóságok ellenőrzik. Azt, hogy egy instrumentum megfelel az STS értékpapírosítás kritériumainak a kibocsátó igazolja és jelenti az ESMA⁴³-nak, amely nyilvántartást vezet az STS értékpapírokról. Ha az értékpapír nem teljesíti az STS követelményeket leveszik a listáról. A szabályok megsértésekor az értékpapírosítás kezdeményezőjét nagy összegű (5 millió eurótól az éves forgalom 10%-áig terjedő) bírsággal sújthatják, és a tagállamok büntetőügyi eljárást is kezdeményezhetnek, de ez nem kötelező.

Az értékpapírosítási rendelettel együtt megjelent tőkekövetelmény rendelet módosítási javaslat a jelenleginél kedvezőbb tőkekövetelményt ír elő az STS értékpapírosítás kezelésére. Ugyanezt teszi majd lehetővé a biztosítók tőkekövetelményét szabályozó Solvency II. rendelet módosítása is, de arra az ütemterv szerint csak az értékpapírosítási rendelet elfogadását követően kerül majd sor.

⁴² Simple, transparent and standardised (A globális és az európai szabályozó hatóság nem pontosan azonos terminológiát használ, de az STC és az STS értékpapírosítás tartalmilag ugyanaz, hiszen a szabványosított termékek hasonlíthatók össze.)

⁴³ European Securities and Markets Authority: az Európai Értékpapírpiac Felügyeleti Hatóság

A rendelet tervezetekkel egyidejűleg a Bizottság egy közérthető, az értékpapírosítással kapcsolatos tényeket bemutató tájékoztatót (Fact Sheet) is közreadott a szélesebb közönség informálására.

Nyilvános konzultáció a pénzügyi szolgáltatások szabályozási kereteiről

Szeptember 30-án a Bizottság - a CMU Akcióterv részeként - nyilvános konzultációt (call for evidence) hirdetett a pénzügyi szolgáltatások szabályozási kereteiről. Az EU-ban a válságot követően a pénzügyi stabilitás és a közbizalom helyreállítása érdekében rövid időn belül összesen több mint 40 szabályozási intézkedést hoztak. Az intenzív szabályalkotás és a megerősödő felügyelet eredményeként a szektor stabilabb helyzetbe került. Ezzel együtt nagyon fontos, hogy megtalálják a kockázat csökkentés és a gazdaság-finanszírozási képesség közötti helyes arányt, és ne állítsanak nem szándékolt új korlátokat. A meghirdetett konzultáció célja, hogy segítsen megteremteni a pénzügyi szolgáltatások szabályozási kereteinek a hatékonyságát, konzisztenciáját és koherenciáját. A konzultáció a Bizottság „Jobb szabályozás”⁴⁴ programjának alapvető része, és összhangban van a nemzetközi szabályozói testületek globális törekvéseivel.

A konzultáció során a Bizottság a következőkről vár bizonyítékokat és konkrét visszacsatolásokat:

- A gazdaság finanszírozási és növekedési képességét befolyásoló szabályokról;
- A szükségtelen szabályozási korlátozásokról;
- Az interakciókról, inkonzisztenciákról és hiányokról;
- Azokról a szabályokról, amelyek nyomán egyéb nem szándékolt következmények léptek fel.

A Bizottság az összes érintett féltől (beleértve a nemzeti parlamenteket, az EU intézményeket, a tagállamokat, a polgárokat, a kis- és középvállalkozásokat, a nem állami szervezeteket, épp úgy, mint a pénzügyi szektort) 2016. január 6-ig várja a válaszokat. A kapott visszajelzések alapján bizonyos területeken szabályozási akciókat kezdeményezhet. Az eredményeket a meglévő szabályok (pl. CRR, MIFIR) aktuális felülvizsgálata során, illetve a globális térfélen zajló vitákban is felhasználja.

A konzultáció ugyanakkor semmiképpen sem célozza a válság előtti laza szabályozáshoz való visszatérést.

II.3 Az Európai Bankhatóság (EBA)

Az EBA július közepén jelentést publikált **az EBA-nak bejelentett makroprudenciális intézkedésekről**. A jelentés a mikro- és makroprudenciális eszközök és célok egymásra hatását vizsgálja, valamint adaléku szolgál a makroprudenciális eszköztárról folyó vitában és információt ad a Bizottság, az EBA és az ESRB által végzett szabályozói munkáról. Azokat az értesítéseket és információkat elemzi, amelyeket az EBA a CRR/CRD IV⁴⁵ 2014. januári bevezetése óta eltelt öt negyedév során a makroprudenciális eszköztár alkalmazásáról kapott. A rendelkezésre álló információk szerint az eltelt időszakban 14 uniós tagállam és Norvégia összesen 32⁴⁶ makroprudenciális intézkedést vezetett be, amelyek közel fele az ingatlanfinanszírozáshoz kapcsolódott. A leggyakrabban a jelzáloggal biztosított követelések sztenderd kockázati súlyaira alkalmaztak szigorúbb követelményeket. Makroprudenciális célú második pilléres intézkedést hat alkalommal hoztak. Egyetlen kivételtől eltekintve minden alkalommal többlet tőkekövetelményt írtak elő, míg likviditási többlet követelményt egyetlen egyszer sem alkalmaztak.

A jelentés az eszköztár alkalmazásával kapcsolatban fontos megállapításokat tesz. Rávilágít az intézkedések indoklásának és transzparenciájának a szükségességére, különös tekintettel az alkalmazási célokra, és az alapul szolgáló folyamatokra. Elismeri, hogy a makroprudenciális intézkedések jelentős összefüggést mutatnak a stressz tesztek eredményeivel és a tőkemegfelelési

⁴⁴ Better Regulation for Better Results – An EU Agenda (A programról lásd az előző negyedéves jelentésünket!)

⁴⁵ Capital Requirements Regulation and Directive: tőkekövetelmény rendelet és irányelv

⁴⁶ Más forrásokban, például az ESRB-nél magasabb szám szerepel. Az eltérés abból ered, hogy a szóban forgó EBA jelentés kizárólag a CRR/CRD IV szerinti makroprudenciális intézkedéseket vizsgálta.

mutatók értelmezésével. Végeredményben leszögezi, hogy a makroprudenciális eszköztár alkalmazása a mikro-és makroprudenciális hatóságok szoros együttműködését követeli meg.

A nyár további fontos fejleménye volt **a közelgő átláthatósági gyakorlattal és a 2016-os EU stressz teszttel** kapcsolatos információk frissítése. Az EBA közzé tette a 2015 végén esedékes átláthatósági gyakorlatban résztvevő bankok hozzávetőleges névsorát és a nyilvánosságra hozandó adattábla terveket, amelyek a tőke megfelelésről, az áttételi rátáról, kockázat típusonként a kockázattal súlyozott eszközökről, a szuverén kockázatokról, és a hitelkockázati kitettségekről adnak információt. A 2016-os európai uniós stressz teszt sok tekintetben megfelel a két évvel korábbinak. Korlátozott alulról felfelé építkező közelítést alkalmaz, statikus mérleget feltételez, és az EU bankok szolvenciájának az értékelése érdekében a kockázatok széles körét fedi le. A tanulságokból okulva a 2016-os stressz tesztet összehangolják a SREP-pel, így a stressz teszt eredményeit inputként használják a felügyeletet. A részletes forgatókönyvek és a módszertan bemutatására, illetve magára tesztre a jövő év első negyedévében kerül sor, a banki szintű eredményeket a harmadik negyedévben közlik.

Az EBA július végén **vitaanyagot és felhívást adott közre a KKV finanszírozást és a KKV támogatási tényezőt** (SF)⁴⁷ érintően. A CRR/CRD IV elfogadásakor az EBA feladatuk kapta az Európai Bizottságtól, hogy (a) elemezze a KKV hitelezés trendjeit és kondícióit, (b) elemezze az uniós KKV-k tényleges kockázatát a gazdasági ciklus egészét tekintve, (c) vizsgálja meg, hogy a CRR-ben a KKV kockázatokra meghatározott tőkekövetelmény összhangban van-e az (a) és (b) pont vizsgálati eredményeivel. A vizsgálatnak arra is választ kell adnia, hogy a 2014. január 1-től alkalmazott 0,7619 értékű támogatási tényező megfelelő-e. A vitaanyag és a felhívás ezekre a kérdésekre adandó EBA választ készíti elő. A dokumentum négy fejezetben 16 kérdést tett fel, amelyekre az összes érintett féltől október 1-ig várták a választ. A beérkezett válaszok figyelembe vételével az EBA 2016 februárjában publikálja a KKV-kezt és a KKV támogatási tényezőt érintő jelentését. A tanulmányt két empirikus vizsgálattal is alátámasztják; az egyik a KKV támogatási tényező hitelkínálatra gyakorolt hatását, a másik a KKV kitettségek tőkekövetelményének a megfelelőségét, relatív kalibrációját vizsgálja.

Az EBA szervezetét érintő fontos esemény, hogy a Felügyelőtanács⁴⁸ szeptemberben bejelentette: újabb **öt évvel (2016-2021) meghosszabbítja az elnök, Andrea Enria és a vezérigazgató, Farkas Ádám megbízatását**. A döntést az elmúlt öt évi munka értékelése alapján és a jövőbeni feladatok figyelembe vételével hozták.

További harmadik negyedévben közzétett EBA és ESAs dokumentumok

Jelentések

Hetedik féléves jelentés az európai bankszektor kockázatairól és sérülékenységről

Jelentés a bankvezetők és a kulcsfontosságú tisztségviselők értékeléséről szóló EBA útmutató alkalmazásának különböző felügyeleti gyakorlatairól

RWA értékelés, mint a belső modell eredmények konzisztenciája javításának a következő lépése

A javadalmazási gyakorlatokra és a nagy jövedelmű alkalmazottakra vonatkozó 2013-as európai adatok bemutatása

A Bazel III szabályozás nyomon követése a 2014. december 31-i adatok alapján

Az EU bankok megterhelt eszközeinek a vizsgálata

Az EU Felügyeleti Hatóságok (ESAs⁴⁹) értékelése az EU pénzügyi piacainak a kockázatairól és sebezhetőségéről

⁴⁷ SME Supporting Factor

⁴⁸ Board of Supervisors, az EBA legfelsőbb döntéshozó testülete

⁴⁹ European Supervisory Authorities (EBA, ESMA és EIOPA)

Konzultációk

Konzultáció a jelzáloghitel kitettségek tőkekövetelményének a feltételeiről (EBA/CP/2015/12)

Konzultáció a betétvédelmi rendszerek közötti együttműködésről szóló irányelvről (EBA/CP/2015/13)

Konzultáció a nem pénzügyi szerződő felek CVA értékelés alóli mentesítéséről szóló technikai sztenderdről (EBA/CP/2015/14)

Konzultáció a nem teljesítés összehangolt definíciójáról (EBA/CP/2015/15)

Az EU Felügyeleti Hatóságok konzultációja a felvásárlások prudens értékeléséről és a befolyásoló részesedés növeléséről (JC/CP/2015/003)

Vélemények

Tanácsadás az értékpapírosításról (EBA/OP/2015/14)

Technikai tanácsadás a védett megállapodások szanálás alatti kezeléséről (EBA/OP/2015/15)

Javaslat az EU Bizottságnak a kiegészítő likviditás mérőszámairól szóló ITS-ben lévő lejárat sávok visszavonásáról (EBA/OP/2015/16)

Technikai sztenderdek

Szabályozási technikai sztenderd (RTS)⁵⁰ az EU bankszanálási kollégiumok tevékenységének a definíciójáról (EBA/RTS/2015/03)

Végleges szabályozási technikai sztenderd a csődbe jutott bankok beazonosítására (EBA/RTS/2015/04)

Végleges szabályozási technikai sztenderd a BRRD⁵¹ szerinti hatékony szanálás biztosításáról (EBA/RTS/2015/05)

Szabályozási technikai sztenderd a független értékelőkről (EBA/RTS/2015/07)

Javaslat a nem-delta kockázati opcióra, illetve a beazonosított személyzetre vonatkozó RTS korrekciójára (EBA/RTS/2015/09)

Alkalmazási technikai sztenderd (ITS⁵²) és útmutató az egyszerűsített kötelezettségekről (EBA/ITS/2015/05)

Útmutatók

Útmutató a csoporton belüli pénzügyi támogatásról (EBA/GL/2015/17)

A lakossági banki termékek előállítóira és elosztóira vonatkozó termékellenőrzési és vállalatirányítási követelményekre vonatkozó végleges útmutató (EBA/GL/2015/18)

Végleges útmutató a jelzáloghitel közvetítők engedélyezéséről (EBA/GL/2015/19)

Egyéb dokumentumok

A 2013/36/EU irányelvben és az 575/2013/EU rendeletben szereplő opciók és nemzeti diszkréciók áttekintése.

Tanácsadási felhívás a nettó stabil finanszírozási követelmények és az áttételi ráta további elemzésére

A rendszerszempontról fontos 37 legnagyobb európai bankra vonatkozó alapinformációk

⁵⁰ Regulatory Technical Standard

⁵¹ Bank Recovery and Resolution Directive

⁵² Implementing Technical Standard